AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 41 | PHONE PARK 6407. | WORCESTER, MASS. 11 d. Spalio (October), 1923 m. | KAINA 5 CENTAI. | Vol. IX.

VOKIETIJOS MINISTERIŲ GABINETAS SUGRIUVO. IŠPAŽINUS NUODĖMES NUŠOVĖ KUNIGĄ. RUSIJA PERTRAUKĖ RYŠIUS SU FINIJA.

Numirė Marė Damijonaitienė. Oklahomos gubernatoriaus veikimas eina niekais. Mėgino pavogt Francuzijos planus ir žemlapius. Atvyko Anglijos ekspriemeras Lloyd George. Coolidge priešinasi panaikinimui Europos skolų. Siulo penkiems metams visai uždaryt emigraciją. Sunus nušovės tėvą.

KRIZIS VOKIETIJOS VALDŽIOJE.

Berlin, Vokietijoj. Kaip jau pereitą savaitę buvo permatoma, kad ministerių gabinetas turės griut, taip ir įvyko. Rezignavo pirmiausia priemeras Stresseman, paskui ir visas gabinetas, nes kilus trukšmui dėl diktaturos paskelbimo ir Francuzijai nusilenkimo, negalima su radikalais buvo susitart, o prie to daugiausia prisidėjo išgąstis, kuomet parėjo žinia iš Bavarijos, kad ten diktatorius Kahr užgynė mokėt mokesčius valdžios iždan, ir visomis pusėmis eina gandai apie sukurimą Bavarijos monarhijos.

IŠPAŽINUS NUODĖMES NUŠOVĖ KUNIGĄ.

Chicago, Ill. Praėjusioj nedėlioj, devintą valandą į rutėnų šv. Mykolo bažnyčią atėjo Emilija Strutinska, atvažiavus iš Ramey, Pa. ir pasimeldus, nuėjo prie klausyklos pas kunigą Bazilių Stecuk, atlikt išpažintį. Išpažinus nuodėmes, kada kunigas ramiai davė jai opsaliuciją, ji išsitraukus iš padelkų revolverį, penkiais šuviais savo spaviedninką padėjo ant vietos. Ji policijai sakosi atkeršijus kunigui, kad tas jos vyrą buvo apkaltinęs už išeikvojimą parapijos pinigų.

RUSIJA PERTRAUKĖ RYŠIUS SU FINIJA.

Stokholm, Švedijoj. Po nužudymui Karelijoj Rusijos komisoriaus Lavrov, kilo nesutikimas tarpe Rusijos ir Finijos, kuomet žudikams pabėgus Finijon, ši atsisakė juos išduot. Rusijos reprezentantas Helsingforse, Finijos valdžiai įteikė aštrią notą, reikalaujančią išmokėt pusantro milijono auksinių markių, arba išduot žudikus. Valdžiai reikalavimus neprižadant išpildyt, reprezentantas išvažiavo Maskvon atsiėmęs pašportą, ir tokiu budu ryšiai nutraukta.

RENGIA NAUJAS KILPAS ATEIVIAMS.

Washington, D. C. Oregon valstijos kongresmonas Elton Watkins rengia naujas kilpas ant ateivių. Jo kilpų programas yra toks. Uždaryt rubežių ir neįleist ateivių per penkis metus,, ir paskui rubežių adarius ateivių įleist tik sulyg čia gyvenančių ateivių, naturalizuotų piliečių skaitliaus. Visus jau čia gyvenančius ateivius, kurie nėra piliečiais, deportuot. Deportuot pirmiausia hinus, japonus ir indus, paskui europiečius, visus, kurie neturi popierų ir nėra tinkamais pilietystei.

GUBERNATORIAUS WALTON GALĖ MAŽĖJA.

Oklahoma, City, Okla. Gubernatoriaus Walton galė mažėja visomis pusėmis, nes nors žadėjo rinkimus išvaikyt, bet ne išvaikė, gi rinkimuose laimėjo klanai, gi legislatura rengiasi jį areštuot kaipo laužytoją tiesų ir jo vieton įstatyt kitą. Nors Walton žada neužleist vietos ir laikytis ant vietos pats, tai vienok matosi, kad jis paskelbęs karę, ją vest nemokėjo, ir tokiu budu parsiėjo pralaimėt.

EKSPLIOZIJA SUNAIKINO PUSĘ MIESTO.

Sofia, Bulgarijoj. Atėmus iš revoliucijonierių miestą Vratca ir kareiviams užvaldžius revoliucijonierių stovyklas, ekspliodavo palikta čia amunicija, kurios pagimdytas gaisras sunaikino pačią gražiausią miesto dalį. Sudegė ir ekspliozijos tapo sugriauta daugybė namų ir sužeista apie pora šimtų žmonių ir dešimts užmušta. Keliolika šimtų gyventojų likosi be pastogės.

NENUSISEKĖ PAVOGT PLANUS IR ŽEMLAPIUS.

Paris, Francuzijoj. Kariškame kantore Georgrafik Servico iš nakties atrasta užmigdytą sargą ir apdraskytą geležinę uždarą, kurioje yra sudėta žemlapiai ir kariški planai. Apart to ant grindų stovėjo įdas su glicerina ir gulėjo keli kaltai, kuriais norėta uždarą sudaužyt, bet matoma, kas nors blogdariui pertraukė darbą. Iššadintas sargas neturi nuvokos ir kol kas negali nieko pasakyt.

KALBA APIE "CIVILIZACIJOS" VAISIŲ.

St. Louis, Mo. Kariškų bombų dizaineris papasakojo laikraščių reporteriams, kad jis planuoja pavyzdį naujos bombos, kuri svers 10,000 svarų, tai yra keturis kartus didesnės už visas ikišiol buvusias bombas. Tokia bomba eksplioduos ore pati, ir puldama ant žemės turės jau paskleidus gazus, šrapneles ir deginamąją medegą. Tik jis dar neturi sugalvojęs tokių bombų mėtymui orlaivių.

NEPRITARIA SKOLŲ PANAIKINIMUI.

Washington, D. C. Federališkoji skolų komisija turėjo konferenciją su prezidentu Coolidge, kuris pasakė, kad jis nepritaria agitacijoms,suokančioms,kad Europos valstybių skolos Suvienytoms Valstijoms butų likviduotos. Prezidentas sako, kad Anglija sutiko mokėt savo skolas, tad kitos valstybės turi padaryt tą patį, nes kitaip vėliaus su Anglija kiltų nesutikimai. Prezidentas pageidauja, kad Europos valstybės pradėtų mokėt nuošimčius už savo skolas.

CHICAGOJ NUMIRĖ MARĖ DAMIJONAITIENĖ.

Chicago, Ill. Praeitos savaitės seredoj, po ilgai ligai numirė Marė Damijonaitienė, žmona plačiai tautiškai visuomenei gerai pažįstamo veikėjo Motiejaus J. Damijonaičio. Sirgo ji per tris metus vėžio liga. Palaidota tapo Chicagos lietuvių neprigulminguose kapuose. Jos vyras, jau pabuvusio amžiaus žmogus irgi nelaimės buvo patiktas praėjusioje žiemoje, kuomet gatvekario parblokštas nusilaužė koją.

PREZIDENTAS RENGIASI KELIONĖN.

Washington, D. C. Prezidentas Coolidge rengiasi atlankyt centralines ir pietines valstijas ir paskui atlankyt Meksikos prezidentą Obregon. Kada susirinks kongresas (3 dienoj Gruodžio) jis kongresui perstatys visus reikalus, kuriuos turi sugrupavęs nuo pat pradžios užėmimo prezidento vietos, apie Naujus Metus iškeliaus iš Washingtono, nes jam rupi patirt stovis suirusių dalykų, o ypač ten, kur eina kova su Ku-Klux klanais.

KARĖ SU SUKILUSIAIS KALINIAIS.

Eddynville, Ky. Sunkiųjų darbų penitencijoj sukilo kaliniai, ir sargams besistengiant juos suvaldyt, vienas sargų nušautas, kiti du pavojingai pašauta. Kaliniai užsibarikadavo valgymo salėje ir gabiai ginasi. Visi sukilėliai turi revolverius ir pusėtinai šuvių. Buvo jų mesta net gazinė bomba, bet sukilėlius atakuojanti milicija jai plyšt nedavė. Gubernatorius pasiuntė miliciją su kulkasvaidžiais ir artilerija, bombarduot kalėjimo sienas.

PABĖGO BUVUSI AUSTRIJOS KARALIENĖ.

Paris, Francuzijoj. Prasidėjus Bavarijoj monarkistų judėjimui, buvusi Austrijos karalienė Zita, kuri pargrįžus iš Salos Madeira po mirčiai savo vyro buvo apsistojusi San Sebastiano, Francuzijoj, dabar staiga pabėgo į Munich, Vokietijoj. Spėliojama, kad ji nuvykus Bavarijon prašyt pas kunigaikštį Ruprecht, jei tas laimės Bavarijos sostą, kad paskirtų Vengrijos karalium jos vyresnyjį sunų Otto.

GUBERNATORIUS VAIKŠČIOJA PO SALIUNUS.

Philadelphia, Pa. Gubernatorius Pinchot atvykęs iš Harrisburgo perėjo visas karčiamas ir paskui pasitaręs su prokuroru išleido prisakymą uždaryt 1300 karčiamų. Sulaukęs tos pačios dienos vakaro, vėl perėjo per karčiamas, ir atrado gėrimus pardavinėjant kaip ir pirmiaus. Tada federališkam teismui patarta išleist jau grieštą prisakymą, kad per 48 valandas visos nurodytos karčiamos butų uždarytos, o nepaklausius šio prisakymo, karčiamninkai bus areštuoti ir statyti prieš teismą.

PREZIDENTAS PRIEŠ ANGLIŲ BRANGINIMĄ.

Washington, D. C. Federališkai kuro komisijai išdavus raportą, pasirodė, kad nors antracito kasyklų savininkai prie sutarties su angliakasiais ir prižadėjo anglių kainas pakelt tik 60 centų ant tono, tai vienok daugelyje miestų ir miestelių jau šiadien pakelta $1 ant tono. Prezidentas Coolidge užsirustinęs ant tokios angliais spekuliacijos žada tuojaus kongresui susirinkus, pareikalaut išleidimo naujo įstatymo, kuris spekuliantus suvaržytų.

VOKIETIJA IŠMOKĖJO AŠTUONIS BILIJONUS.

Paris, Francuzijoj. Preperacijos komisija paskelbė atskaitą, kuri parodo, kad iki Birželio mėnesiui Vokietija kontribucijos išmokėjo 1,500,000,000 markių auksu. Iš to Anglija, Italija, Francuzija ir Belgija gavo 392 milijonus markių auksu, šiaip: Francuzija 1,321 milijoną, Anglija 963 milijonus, Belgija 246 milijonus ir Italija 10,750 markių auksu. Suvienytų Valstijų 1,000,000,000 dalis čia nepriskaitoma.

HINIJOJ IŠRINKTA NAUJAS PREZIDENTAS.

Peking, Hinijoj. Parlamentas pabaigė rinkimus naujo prezidento, vieton buvusio Li Juan Hung, kuris pernai nusigandęs kįlančių riaušių, rezignavęs iš savo vietos, pabėgo į Tientsin. Nauju prezidentu išrinkta buvusį kariumenės vadu Šiaurinėj Hinijoj, maršalas Tsao-Kun. Jis turi 60 metų amžiaus, 35 metus tarnavęs kariumenėje. Paeina iš neturtingos šeimynos ir neturėjęs jokios augštesnės rangos. Buvo paprastu kareiviu.

REZIGNAVO DU SUV. VALST. AMBASADORIAI.

Washington, D. C. Pirmu kartu istorijoj atsitikimas, kad ambasadoriai savanoriai rezignuoja iš savo vietų. Ambasadorius Harvey Londone, pridavė savo rezignaciją prezidentui Coolidge, tą patį padarė ir Italijoj esantis ambasadorium Child. Pirmasis pasitrauks iš vietos nuo Naujų metų, antrasis tą patį padarys netrukus. Abu jie pažymi ypatiškas priežastis ir nenori but savo vietoj ilgiau dėlto, kad jie buvo pasiųsti prezidento Harding, gi su Coolidge jie sakosi nieko neturį.

ŠIMTAI ŽMONIŲ SUMINDŽIOTA PANIKAI KILUS.

London, Anglijoj. Dienoje turgaus rytinėje Londono dalyje prie Solater gatvės ir Bethnal Green aikštės, kuomet tukstančiai žmonių buvo prisirinkę, koks šmutas pradėjo rėkt: "Žemė dreba! Žemė dreba!!" Išsigandę žmonės pradėjo grustis į visas puses, pasileidę paukščiai ir gyvuliai ėmė rėkt, kiti per žmones bėgt, ir tokioje panikoje apie šimtas žmonių tapo sumankyti, daugelis pavojingai, gi moters su vaikais daugiausia nukentėjo.

IŠĖMĖ 41 DARBININKĄ IŠ KASYKLŲ.

Falkirk, Skotijoj. Čia išimta iš ekspliozijos užgriautų kasyklų 41 darbininkas, kurie užgriautuose urvuose išbuvo devynias dienas. Visi išimta sveiki, nes urvuose budami jie rado sau maisto, kurį buvo pasidėję toje vietoje. Vandens irgi turėjo užtektinai, tik oro neturėjo daug, todėl naudojosi iš žemėj iškastos duobės, kuri gamino kad ir netikusį kvėpavimui orą, bet visgi tas daug gelbėjo.

REIKALAUJA NUŽUDYMO 60 METŲ MOTERIES.

Paducah, Ky. Prasidėjo čia teismas prieš Henretą Wagner, 60 metų amžiaus moterį, kuri pavasaryje, Balandžio mėnesyje pakišo dinamitą po Rozetos Waren gyvenimu ir dinamitui ekspliodavus, namų savininkė, budama neščia, ekspliozijoj žuvo. Prokuroras pasakė prakalbą prieš prisiekusius teisėjus, kuriems liepė pasmerkt kaltininkę nužudymui. Pirmuoju liudininku pašaukta žuvusios ekspliozijoj Wareen vyras.

RENGIASI PRIE VOKIETIJOS KRIZIO.

London, Anglijoj. Per Rygą čia pareina žinios, kad Vokietijoj prasidėjus sumišimams diktaturą paskelbus ir ministerių gabinetui rezignavus, Rusija skubiai ėmė rengtis. Kavalerija ir lengvoji artilerija iš visų pusių gabenama prie Lenkijos rubežiaus, gi Ukrainoj dalinama kareiviams nauji ginklai. Galibut, kad Rusija mano su savo kariumene per Lenkiją briautis, kad priduot pagelbą Vokietijos komunistams.

ATKELIAVO SENIAI LAUKTAS SVEČIAS.

New York, N. Y. Atvyko nuo seniai jau lauktas svečias, kuriuomi yra buvusi Anglijos "geležinė" ranka, tai ekspriemeras Lloyd George. Prieplaukoje jį pasitiko didelės minios žmonių, daugiausia tokių, kurie norėjo pamatyt žmogų, kuris yra grieštai nusistatęs prieš Francuzijos militarizmą. Pasakė jis porą prakalbų, kuriose neiškentė apkaltinęs už Europos vargus Francuziją. Paviešėjęs jis išvažiavo į Kanadą ir tuojau grįš.

REICHSTAGAS NUTARĖ GLAMŽYT BAVARIJĄ.

Berlin, Vokietijoj. Reichstage 46 balsais prieš 17 priimta rezoliucija, sulyg kurios priimama nutarimas glamžyt Bavarijos nacionalistus, neleidžiant atskirai nuo Vokietijos tvert valstybę ant monarkiškų pamatų. Jei Bavarijos nacionalistai nesutiktų su reichstago praleista rezoliucija, Bavarija bus marinama badu, nes maistas ten nebus siunčiamas. Nacionalistai atstovai grumojo sukėlimu civiliškos karės, bet balsavimuose jie buvo mažumoje.

SUNUS NUŠOVĖ SAVO TĖVĄ VIETON ĖLNIO.

New Haven, Conn. R. Megin, 24 metų amžiaus išsirengė su savo 72 metų tėvu medžiot elnių. Nuėjus miškan ir jiems persiskyrus sunus nužiurėjo per krumus elnį ir paleido į jį du šuviu, bet nuėjęs pasiimt savo laimukį, persitikrino, kad jis nušovė ne elnį, bet savo tėvą, kuris baigė mirt. Pakėlus rėksmą subėgo ir daugiau medžiotojų, kuriems matant Rapolas bandė pats save persišaut, bet kiti jį sulaikė.

IŠ DARBO LAUKŲ

—Scranton, Pa. Čia sustraikavo 15,000 angliakasių, dirbusių Hudson Coal kompanijos kasyklose. Straiko priežastis, tai protestas prieš generališkojo komiteto sauvališkumus, kuris, sako, angliakasius skriaudžia. Prie darbo šios kompanijos kasyklose likosi vos pusė darbininkų.

—New York, N. Y. Suvirš 1000 darbininkų prie granito tašymo Long Island ir Astoria fabrikuose sustraikavo, reikalaudami pakėlimo algų vienu doliariu per dieną. Policija apstojo tašytuves ir žada padėt straiką suglamžyt.

—Cleveland, Ohio. Geležinkelių darbininkai pervažos skyriuose reikalauja pakėlimo algų 2½, arba gražint tiek, kiek 1921 metuose federališka komisija atėmė, žadėdama ateityje pridėt daugiau.

—Salem, Mass. Kurpių dirbykla išėmė du uždraudimu (injunction) prieš 8 kuopą pakuotojų unijos, kad nesiliovus tai reikalaut algų padidinimo ir kitokių patvarkymo permainų, galima butų atstatyt nuo darbo.

—Chicago, Ill. American Steel & Wire kompanija rengia statyt Indianos valstijos miestelyje Gary drato fabriką. Visi planai priruošta ir statymo medega netrukus bus pradėta gabent. Naujame fabrike tilps 5,000 darbininkų.

KRUTANTI PAVEIKSLAI IŠ LIETUVOS!

Bus rodomi pėtnyčioje, Spalio 12 dieną, 7:30 vakare, Lietuvių svetainėje, 29 Endicott St. Worcester, Mass. Norinti pamatyt gražių paveikslų, visi kviečiami atsilankyt.

Žinios iš Lietuvos

Pusė cento už 10,000 auksinų.

Anykščiai. 1921 m. Kazys Bagdonas iš Lekečių buvo Kauno teisme už savo gerą pažįstamą užstatęs laido 10,000 auksinų. Dabar po teismui jis gavo iš Kauno paliepimą atsiimt savo užstatą, tik jau ne 10,000 auksinų, bet pusę lietuviško cento, nes vokiška markė šiadien stovi tokiame kurse sulyg Lietuvos pinigų.

Žiaurus barbaro darbas.

Kuzbarynai, Tauragės apskričio. Ikišiol nežinomas barbaras, radęs ganykloje besiganant vienos našlės kumelę, peiliu perpjovė jai gerklę. Moteris išgirdus kriokimą, nuėjus pažiurėt ir pamačius kumelę kraujais papludusią, vos neapalpo. Tai barbarizmas, kokis pasaulyje kur kitur negalėtų apsireikšt.

Bedievėjantis kampelis.

Kurtuvėnai, Šaulių apskričio. Čia žmonės sparčiai bedievėja, ir jai bažnyčios valdžia greit nesusipras, tai visas kampelis liksis bedieviais, nereiks jiems nieko, nes ir dabar bažnyčią lanko tik klebono Rakausko geriausi draugai. To viso priežastis yra klebono šiurkštume ir piktume. Visi jį vadina pikčiausiu pasaulyje žmogumi.

"Blaivybės" kova prieš kliubą.

Vilkaviškis. Vietinis "blaivybės skyrius" įvairiais budais kovoja prieš "inteligentų" kliubą "Bijunas", kuris turi savo kambarius kur yra ligonbutis ir policijos nuovada, ir valdžios reikalauja užgint svaiginančius gėrimus pardavinėt, tai visgi tas kliubas gyvuoja "po senovei" ir net leidimą antram pusmečiui gavo.

Lenkų shizma.

Rodunė, Lydos apskričio. Vietinėje katalikų bažnyčioje, dėl lenkų riaušių, bažnyčios valdžia uždraudė kaip lenkų taip ir lietuvių kalbomis giedojimus ir pamokslus. Bet pamokslai tik nesakoma, o giedot tai lenkai vistiek rėžia kaip užsimerkę gaidžiai.

Saužudystos ir staigios mirtys.

Vilkaviškis. Visoje aplinkėje ėmė siaust saužudysčių ir netikėtų mirčių epidemija. Nėra dienos, kurioje apskričio ligonbutin ne atvežtų du, tris, staiga mirusius, ar nusižudžiusius. Daugiausia tas dedasi tarpe jaunimo, kuris jau seniau buvo gana ištvirkęs, o nuo karės dar labiau pasileido.

Tai bent piemuo.

Gižai, Vilkaviškio apskričio. Ukininko Radvulio piemuo, ganydamas gyvulius užmigo. Kada jis pabudo, gyvuliai jau visi buvo dobiluose. Išvarius, gyvuliai pradėjo tuojau pustis. Piemuo pamatęs, tuojaus išsitraukė peilį ir ėmė badyt karvėms šonus. Gerai dar kad keliu einantis žmogus pamatė, tai gyvuliai išgelbėta kitokiu budu. Subadytos karvės tuojau pastipo.

Tamsių žmonių kampelis.

Liškiava, Alytaus apskričio (pirmiau buvo Seinų). Tai tamsus žmonių kampelis. Nors ir vieta yra graži, ir graži aplinkė, ir rubežiuojasi su Vilniaus ir Gardino apyrubėmis (pirmiaus žmonės sakydavo: "girdime trijų gubernijų gaidžius giedant": Suvalkų, Vilniaus ir Gardino), bet žmonės tamsųs. Jokių laikraščių, nė pamokinančių knygelių, neskaito, ir žinomas dalykas todėl yra gana tamsųs.

Sužeistas dėl neatsargumo.

Mieliunai, Šimonio valsčiuje. Pas vieną ukininką piemeniu tarnaujantis apie dvylikos metų vaikinukas, vakare, niekam nematant, ėmė kalt vinį į kareiviško šautuvo pistoną, kuris ekspliodavęs sužeidė jam mirtinai galvą. O juk jau šis neatsargumo vaisius nepirmas; reiktų žmonėms jau but atsargesniems.

Ragina įsteigt nuncijui rumą.

Kaunas. Kauno vyskupijos monsignoras Skvireckas vyskupijos katalikus ragina, kad tie dėtų aukas pastatymui, ar nupirkimui popiežiaus nuncijui, Kaune, tinkamus namus. Kaune nuncijum yra italas, A. Zehini. Stebėtina, kad visos valdžios savo atstovams užrubežiuose pačios stato namus, gi čia liepiama vietiniams žmonėms tokį namą įsteigt užrubežio atstovui.

Perėjo į katalikų tikybą.

Kaunas. Katalikai netik ant vietos visur didinasi savo skaitlium, bet ir kitatikiai pereina katalikų tikybon. Šiais metais karmelitų bažnyčioj apkrikštyta dvidešimts kitatikių, priėmusių katalikų tikybą. Tarpe apkrikštytų yra ir du žydai: vienas kareivis, kitas photografas.

Baudžia už balsavimą.

Lazdijai. Tai dzukų kampelis. Tik vienas pas mus nelemtas apsireiškimas, kad prašalinama iš vietų tuos, kurie laike rinkimų balsavo ne už klerikalų kandidatus. Tokiu budu atleista iš vietų mokintojas Piontka, Seinų valsčiaus sekretorius, VTM. raštininkas apskričio viršininko kancelerijos, Lazdijų policijos viršininkas ir kitus dar laukia eilė. Gėda turėtų but tiems "ponams" už tokius vienpusiavimus.

Suėmė daug komunistų.

Panevėžys. Panevėžio rajono skyriuje B. susekta slapta komunistų organizacija, kuri veikė Lietuvos valstybei pragaištingą darbą. Suimta apie 20 ypatų, organizacijos vadų, kurių kaltė prie tyrinėjimo, prirodyta. Šitos organizacijos vienas naris suimta Ukmergėj, pas kurį atrasta daug nelegališkų atsišaukimų.

Amerikiečio dovana.

Vilnius. Petras Mikolainis iš Brooklyn, N. Y., lietuvių knygynėliui dovanojo 448 knygas, parašytas senųjų rašytojų, kaip Gužučio, P. Vileišio, J. Šliupo, Akelaičio, Valančiaus, Jazumavičiaus ir kitokių, kurios šiadien lietuviams yra jau retenybė.

Žydai užima mokykloj vietą.

Panevėžis. Vietinėj gimnazijoj labai ankšta, todėl negalint patalpint daugiau mokinių, lietuvių vaikai mokinami tik iki pietų, gi po pietų mokinama žydai, ir tai tik rusų kalboj. Dėl stokos vietos gimnazijoj, pernai nepriimta lietuvių 3000. Rodosi, žydai rusiškai mokintis galėtų pasijieškot sau kitą mokyklą, o vietą užleist lietuviams.

PAGELBOS!

Treji metai štai pasibaigė, kaip Lietuvos gyvam kunui yra padaryta didžiausia piktadarystė. Treji metai tam atgal žvėriškiausi pasaulyj plėšikai sunkiai sužeidė Lietuvą ir suleido nagus į jos širdį. Jie ikišiol laiko tą širdį savo kruvinose rankose, kankindami ir smaugdami ją, kad užslopinus jos plakimą. Gyslelę po gyslelės plėšia iš jos ir lašina kraują, kad sunaikinus jos gyvybę.

Lietuva sunkiai kvėpuoja. Kiekvienas jos draskomos širdies krustėlėjimas padaro jai baisų skausmą, kiekvienas gaivinančios gyslos išplėšimas supurto jos visą jauną kuną. Visi jos sveiki, stiprųs raumenys susitraukia, kad sulaikius besiveržiančią baisią jiegą, reikalingą lemiančiai valandai.

Treji metai didelių kančių ir pažeminimo Treji metai skriaudos ir neteisybės. Treji metai mirtino pasiryžimo ir darbo.

Lietuviai! Atminkim **Spalio devintą dieną.**

Vilnius—Lietuvos širdis!

Musų rankose Lietuvos galybė!

Lietuvai ar žut, ar but!

A. Žemaitis,
L. Šaulių Sąjungos Atstovas.

Lietuvos Šaulių Sąjungos adresas:
Kaunas, Laisvės Alėja, 26.

L. Šaulių Sąjungos atstovo adresas:
A. Žemaitis,
1231 So. 50-th ave., Cicero, Ill.

Lenkų mielaširdystė.

Vilnius. Lenkijos vidaus reikalų ministerija parodė lietuviams "didelę mielaširdystę", nes S. Kairugščiui leido tarpe lietuvių surinktas aukas įteikt lietuviams nelaisviams, kurie yra laikomi Stralkowo nelaisvių stovyklose. Sulyginus su lenkų despotizmu, toks ministerijos leidimas yra nepaprastas.

Didis girių gaisras.

Anykščiai. Panarių girioj, netoli Poelmio viensėdijos, kilo didis gaisras, kuomet visi žmonės buvo išėję bažnyčion. Nėsant kam gaisrą gesint, išdegė keliolika hektarų jauno pušyno ir eglyno, taipgi išdegė ir Poelmio privatiškas miškas.

Ir lenkams nėra vietos.

Švenčionys. Čia atstatyta iš vietos miesto burgomistras Golinowski ir magistro tarnai. Už ką juos atstatyta, nėra žinių. Jie nors lenkai, bet tai vietiniai. Turbut atstatyta užtai, kad jie nepritarė iš Galicijos ir Poznaniaus čia pargabentiems huliganams. Net ir dabar, jų vieton, pargabenta apie tuzinas nuskurėlių, iš Galicijos.

Iš Veisėjų padangės.

Veisėjai, Seinų apskričio. Šiais metais ir pas mus javai gerai užaugo, nes lytaus buvo daug, tad ir smiltynuose užderėjo, o ypač rugiai. Šilumos buvo gana mažai, nes tik nuo 1 iki 15 d. Liepos buvo dideli karščiai, kas daug pakenkė bulvėms, ir tos šiuosmet ne užderėjo. Šienas suimta sausas, javai irgi davėsi gražiai suimt, nors ir tankiai lijo, bet nušvitus saulei ir vėl džiovino. Tik vikiai ir lešiai gerokai pripuvo.

Iš draugijų gyvenimo.

Veisėjų valsčiuje draugijų yra: 1) Šaulių gana skaitlingas burelis, iš suvirš 200 žmonių, kurie gerokai atsižymėjo praėjusioj žiemoj kovoje su lenkais. 2) Pavasarininkų kuopa, tai jaunimo, abiejų lyčių burelis, kuris atsižymi savo veikimu prie surengimo pasilinksminimo vakarėlių ir 3) Ukininkų sąjunga, kuri darbuojasi pakėlimui ukio.

Dvarus jau ir pas mus dalina.

Pas mus jau parceliuoja Veisėjų valsčiuje Viktarino dvarą ir Augštadvarį. Kuciunų valsčiuje, Paveisėjų dvarą ir kiti rengiama išdalinimui. Žemė duodama pirmiausia savanoriams ir mobilizuotiems kareiviams, ir dvarų kumiečiams. Duodama ir bežiamiams. Duodama nuo 8 iki 16 hektarų, bet visus, norinčius žemės aprupint negalima, nes nėra tiek žemės kiek yra jos norinčių.

Jau pas mus žmonės tikėjo, kad čia dvarai niekad nebus dalinami, betgi dalinimas ir čia jau prasidėjo.

Iš valdžios statistikos.

Lietuvoj surašyta gyventojai; iš surašo šių metų paaiškėjo štai kas: Gimimų per metus buvo 53,815, mirimų 34,710. 1916 m., 1920, 1921 ir 1922 m. daugiau gimė negu mirė, o 1915, 1917, 1918 ir 1919 m. mirusių skaitlius buvo didesnis už gimusių, neskaitant žuvusių dėl karės.

1922 m. buvo 15,195 jungtuvės, iš ko gauname apie šešias jungtuves ant kiekvieno 1000 gyventojų; iki karei pareidavo tik 5 jungtuvės ant kiekvieno gyventojų tukstančio. Lietuviai vedė: 4 žydes, 55 ruses, 87 lenkes, 32 vokietes, 46 kitatautes. Viso lietuviai vedė 224 svetimtautes. Senesnių 60 amžiaus metų buvo 41 vyrų ir 56 moterių.

Pradinių mokyklų 1922 m. pradžioj buvo 1723, iš tų vieno kampleto 1346, dviejų 264, trijų 69, ir keturių 44. Nuosavus namus turėjo tik 429 mokyklos, o žemės 545 mokyklos. Be mokintojų buvo 106. Prie 390 mokyklų veikė vakariniai suaugusiems kursai. Tose mokyklose dirbo 2204 mok., kurių 1043 buvo vyrai ir 1161 moters.

Tautos atžvilgiu buvo: 1913 lietuvių, 176 žydų, 28 lenkų, 44 vokiečiai, 19 latvių, 9 gudai, 15 rusų. Religijos atžvilgiu: 1886 Rymo katalikai, 110 evangelikų, 32 stačiatikiai ir 176 žydai.

Antanas Ivoška.

—o—

Į VISUS LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖS DALININKUS.

Skubus atsišaukimas.

Broliai ir sesers, Lietuvos atstatymo bendrovės dalininkai ir dailninkės. Taip kaip jau daugumas iš musų yra peržegnoję įdėtus centus į minėtą bendrovę, tai taip neturėtų but, nes męs esame ištyrę, kad Lietuvos atstatymo bendrovėje yra vertės ir pinigų. Tame tik reikia truputį triuso, o žinosite visi apie tai, t.y., kaip stovi toji bendrovė ir t. p. Męs baltimoriečiai baigiame rengtis prie veikalo. Dabar lieka paskatint jus, kurie dar nieko neveikiate.

Lietuviai, malonėkite gaut pas savo įgaliotinius dalininkų antrašus dėlei sušaukimo mitingo, kuriame išrinksite veikiančią komisiją iš 3-jų ypatų. Toji komisija malonės savo antrašus priduot mums, šiuom antrašu: Antanas Kurelaitis, 632 West Lombard st., Baltimore, Md.

Pastaba: Kas nuošaliai miesto gyvena, tegul kreipiasi į mus su minėtais reikalais, o męs mielai patarnausime visame.

Musų veikiančioji komisija: **Al. Janušis, Juozas Naikus** ir **Antanas. Kurelaitis.** (Priduokit antrašus komisijai).

IŠ CHICAGOS PADANGĖS

Nuo musų speciališko korespondento.

IV. Antras "auksaburnis"!

Jeigu Websteris, rašydamas savo žodyną nepadarė klaidos, tai žodis "absurd", kaipo apibudinantis budvardis kraštutinų durnelogų, pilnai tinkąs savai prąsmei. Tačiau rašančiojo nuomone, kad visi tai pilnai apibudins kas žemiaus bus nurodoma, reikėtų prie "absurd" pridėt dar ir kokį nors pliusą, pavyzdin, kad ir "ignorant", tuomet turėtume "absurdidly ignorant". Tas, kituose, pilnai apibudintų čia staigiai atsibasčiusį tulą šv. Jono Auksaburnio įpėdinį arba antrininką, kurį tulas "Naujienų" bendradarbis, Visuomenietis (?) taip skambiai padirmavojęs jokiu budu negali atsidžiaugt tos ypatos "aukaburnyste", kurios tiek ten beesama, kiek pas seną forduką studabekerystės.

Reikia manyt, kad minimojo "auksaburnio" iškalbumą labai gerai žino rytiečiai, o ypač S. Bostoniečiai; kur jis ten per kelis metus prie Broadway erzino žmonių klausą ir nervus su "tai yra, tai yra", savo "švinta aungelije", ir kuris nesidrovėjo eit su redaktorium Michelsonu "diskusijosna".

Kad žmogelis tą parašė, tai neką jam darysi. Bet kokiems biesams "Naujienos" tokius absurdus spausdina? Juk tai pasiniekinimas tik ir daugiaus nieko. Žmogus, kuris nė lietuvių išlygintos (rašomosios) tarmės, nė fonetikos, nė gramatikos, nė sintaksio, nė, pagalios, pačios kalbos nežinantis skelbt, "auksaburniu", yra daugiaus negu absurdas. O ką jau apie retoriką? Ar jau tas "auksaburniams" neprivalu? Juk Grigaitis ją gerai moka. Bet.... žinoma, juk jis vietos žinių neredaguoja, tad ne jo tatai ir "kulpa". Bet apie tai daugiaus kitu atvėju.

V. Babrio—Babravičiaus koncerto belaukiant.

Nors, sulyg vietos "pasiutusio klerikalo" (taip jis savę užsivardino), ypatoje kun. Bumšos, paaiškinimo, kad jie abiem rankom į Babravičiaus koncertą žmones mos, bet kol kas, kiek iš "Dr-go" skilčių pastebėtina, tai jie vos tik vienu mažyčiu pirštėliu žmones moja. Pavyzdžiui, kuomet "Naujienos" veik kasdien ar kas antra diena deda ištisas skiltis įvairių skelbimų ir raginimų, tai nelabai draugiškas draugas vos ištesa 23 colius.

Kaszin ką tas reiškia? Užvydėjimą mokėjimo bei ir gelbėjimo reklemuotis, ar perdidelį "pasiutusio klerikalo" Bumšos ir jo konfratrų idealizmą meno ir menininkų rėmime? O gal tai "pasyviškas priešinimąsis"?

Koncertas artinasi ir yra viltis, kad jis bus pasekmingesnis negu pirmieji du. Linkėtina!

*

Taip tai eina "punė" paskui "punes", ir gyvenimas, virdamas ir kunkuliuodamas, eina tolyn. Ar prie gero ar blogo, ateitis parodys.

KRUTAMIEJI ARBA KINO PAVEIKSLAI JAU SUGAMINTI!!

Su šiuomi pranešame Amerikos Lietuvio skaitytojams, kad paveikslai, kuriuos šią vasarą nuėmiau Lietuvoje nuo įdomiausių Lietuvos vietų, jau yra sugaminti ir galima jumis parodyt. Mes kviečam draugystes arba pavienius, parengt vakarus, per kuriuos mes jums galėsime parodyt šituos labai žingeidžius Lietuvos kampelių paveikslus. Paveikslų labai daug ir įvairaus turinio. Niekas jųs taip neužganėdys, kaip pamatymas šių paveikslų. Lietuva gyvuoja ir vis stipriau stojasi ant savo kojų. Musų akis ir širdis lai buva vis su Lietuvos reikalais. Pasirupinkite pamatyt šiuos paveikslus, parengdami tam tikrus vakarus.

AMERIKOS LIETUVIO ADMINISTRACIJA,
15 Millbury St., Worcester Mass.

Skaitytojams dovanos.

Kas iki Kalėdų užsirašys "Amerikos Lietuvį" metam, ar atnaujins savo prenumeratą cieliem metam ir atsiųs pinigus su aiškiu savo vardu ir adresu, tas gaus Kalėdoms dovanų, brangų ir labai gražų "Amerikos Lietuvio" sieninį kalendorių 1924 metam. Kad dovanų nepritruktų, pasiskubinkite užsirašyt ar atnaujint prenumeratą, nes kalendoriaus spaudiname aprubežiuotą skaitlių, tad kas pavėluos, tam dovanų pritruks.

"AMERIKOS LIETUVIO" ADM.,
15 Millbury St., Worcester, Mass

AMERIKOS LIETUVIS

The Lithuanian Weekly published every Thursday

by

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Yearly subscription: In United States — $2,50
In Foreign Countries — $3,00
Single copies — 5 cents,

Advertising rates on aplication.

AMERIKOS LIETUVIS

Savaitinis laikraštis, eina ketvergais, leidžiamas

per

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: Suv. Valstijose — $2,50
Kitose valstybėse — $3,00
Pavieniai egzemplioriai — 5 centai.
Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš augšto.

Entered as Second Class matter September 29 1914 at the Post Office at Worcester, Massachusetts, ander the Act of March 3 1879.

LAIKRAŠČIŲ DYGIMAS, SKURDAS, NEILGAS GYVENIMAS IR ŽLUGIMAS.

Praėjusioje savaitėje pasirodė žinios, kad Kaune užgeso dienraštis "Laisvė". Prie to suskaityta net ir čia, Suvienytose Valstijose ėjusie angliški laikraščiai, kaip New York Sun, Chicago Times, St. Louis Republican, Chicago Herald, Inter-Ocean, Chicago Record, Detroit Tribune, New Orleans-Times Democrat, Cleveland Leader, New York Globe ir Pittsburgho du laikraščiai, kurie jau buvo įsišakninę, sustojo ėję. Ir prie tokių žlugusių laikraščių skaitlynių statoma klausimas, kodėl jie vieton gyvuot, žlunga.

Atsakymas į tai ne lengvas, vienok galima dasiprotėt, kad svetimtaučių laikraščiai žlunga arba kitiems duobes bekasdami, arba kitų iškaston duobėn įpuola, tai yra, boikotų keliais jie daugiausia savo gyvenimus užbaigia. Bet svarbiausia tai, kad ant akcijų paremtos bendrovės ir negali amžinai gyvuot. Išlaidos milžiniškos, nes svetimos rankos žarsto kapitalą, į ekonomiją visai ne dirščiojant. Tai pinigai pilama, o tų reikiant, kreipiamasi į šėrininkus, ir... duokit daugiau, nes, jei neduosite, tai ir gana gyvent. O šiadien angliški laikraščiai tik ant tokių pamatų ir stovi. Nusibodo šėrininkams mokėt deficitus, laikraštis nupuolė, "specialistai" eina ir organizuoja naują bendrovę laikraščio leidimui. Ir ten tas pats kas buvo pirmesnėje vietoje. Ir tokiu budu nieko nereiškia, kad tiek daug laikraščių žlugo, kadangi jų vietoj tiek pat, ar gal dar ir daugiau pridygo naujų. Ir tie, laikui bėgant, žlugs, o jų vieton atsiras vėl nauji.

Kaslink "Laisvės" dabar žlugusios, tai to žlugimo gali but viena priežastis—ne turėjimas užtektinai skaitytojų. Nepažįstame męs jos, nes ji kaip ir Mažosios Lietuvos laikraščiai, o kartu ir "amerikonas" Keleivis, net speciališkai prašant mums nesiunčiama. Nematę jos negalime apie ją ir spręst ką daug, vien tiek, kad laikraščiams Lietuvoj skaitytojų užtekt negali. Gyventojai ten didžiumoje kaimiečiai, jiems dienraščiai nereikalingi, Kaune trijų dienraščių perdaug, nes skaitytojai tie patys, nereikalauja tris kasdien skaityt. Tokiu budu nieko stebėtino, kad su tuom, ko yra perdaug, sulyg lietuviškos pasakos—šelauk. Bet tai dar nereiškia, kad vieton užgesusios "Laisvės" Kaune ne atsiras kitas dienraštis laikui bėgant.

Neparsieis daug stebėtis žlugimu svetimtaučių laikraščių ir Kauno dienraščio "Laisvė," kuomet dirstelėję pamatysime, kad ir pas mus, čia išeivijoj, musų laikraščiai negali pasigirt savo sveikata, ir užtikrint, kad jie ilgai gyvens. Visi jie perdėm grumiasi su savo gyvenimu nuo ryto iki vakarui, laukdami lemtesnio rytojaus. Gyvenimas jų yra gana silpnas, kadangi jie irgi vedami svetimtaučių laikraščių pėdomis (bent dauguma jų), paremti akcijomis. Šėrininkai lopo jų deficitus nuo mėnesio iki mėnesiui, o ar ne atsibos jiems tie lopymai, reikia labai abejot, nes jau ne vienoj vietoj tas aiškiai pasirodė, kuomet laikraštis perėjo į kitas rankas, bet kiek matosi, sveikata jo ir ten nepagėrėjo.

Paskui dar pas mus yra ir boikoto besidarbavimas, kad vieno kitam pakenkt, duobę iškast. Mat daugelis laikraštininkų pradeda laikraštį leist ne tam, kad idėjos keliu prasigyvent skaitytojų, bet kad nuo kitų laikraščių pasiviliojus. Pavyzdžiui čia priminsime, kaip prie Dirvos atvykęs redaktoriaut J. G. sudėjo prižadus per tris mėnesius savo laikraščiui sukalt 6000 skaitytojų. O ar monote buvo žadėta idėjos blaivumu tai padaryt? Visai ne. Jis pasakė, kad per tris mėnesius jis atitrauks "Amerikos Lietuviui" skaitytojų 3000, "Vienybei Lietuvninkų" 1000, "Lietuvai" 2000, ir tokiu budu jis padarysiąs savo laikraščiui 6000 naujų skaitytojų. Žinoma, jo svajonė ir prižadai ne išsipildė, bet ir be to aišku, kaip musų tuli laikraštininkai vienas kitam duobes kasinėja, ar bent apie tokį kasinėjimą svajoja.

Štai neseniai Chicagoj atsirado "Telegramas", ir tas jau daugiau rupinasi sandariečiais negu kuom kitu, užmiršdamas, kad sandariečiai turi savo organą ir nereikalauja svetimų talkininkų. Ir čia aiškus pasigardavimas tuomi, kas kitų jau yra sukurta. O juk be to ten, rodosi, tautiško darbo jis gali turėt tik viename Chicage, kad tik galėtų visą jį nudirbt. O čia, mat, netoks "biznis", kad galima butų vilką pasotint ir ožką palik cielybėje, tik pasisavinant tą, kas yra kitų, nes toks troškimas, nė pačiam neina sveikaton, nė kitam.

Ne prie sveikatos prisideda ir vienas kito kandžiojimai. Vienas kitą beplusdami, vienas kito klaidas beganydami, vienas kitą tik išgarsina ir savo skaitytojus nuo savęs pastumia, nes tie pamatę, kad laikraštis juos veda ne tikruoju keliu, daugiausia pasitraukia šalin, nes ir patys pasijunta taip išmintingi kaip ir laikraščiai, kurie juos šian ar ten veda. Prie to dar prisideda ir tai, kad laikraščiai, beganydami kitus, patys neturi laiko pasižiurėt į savo reikalus ir juos kiek patvarkyt savo naudai.

Žydų naujas tikslas.

Žydai, nesulaukdami nieko gero iš Palestinos, kurią jie skaito savo tėvyne, ir puldydami jau pasitikėjimą, kad Palestina kada nors jiems teks, atmainė tikslą ir dabar jau rengiasi savo kolioniją įkurt Ukrainoj. Odesoj įsteigė turtingesnieji žydai pirmą tehniška-ukišką institutą, kuriame žydų kalboje bus duodama pamokos apie agrikulturą ir ukio vedimą, kad paskui Ukrainoj įkurus žydų ukininkų kolionijas, kurioje apsigyventų visi žydai, kurie šiadien išsiblaškę visuose Europos kampuose, vargsta ant ukių tarp svetimtaučių ir svetimtikių.

Matoma, kad žydų priviso jau perdaug, ir todėl jie jau nesutilpdami miestuose ir vien prie pramonės, paskui vietinėms tautoms atbundant ir griebiantės pramonės, jie jieško jau kitos išeities.

Atmainė nuomonę.

Senatorius Oscar Underwood, Alabamos demokratų peršamas kandidatu į prezidentus ateinančiuose prezidento rinkimuose, atmainė savo nuomonę, ir dabar kalba jau visai ką kitą. Jis pirmiaus buvo grieštas Wilsono šalininkas ir visuomet atkakliai gynė "tautų lygą" ir suokė Suvienytoms Valstijoms jon prisidėt. Dabar staiga pasisuko kiton pusėn. Važiuodamas jis Washingtonan iš savo vakacijos, kurią jis praleido Eagle River, Wis. sustojo pakeliui Chicagoj, ir čia viešai jau prisipažino, kad tautų lyga nėra tokia, kokia jis ją esant pirmiaus manė. O taip jį manyt privertė Italijos atsisakymas pavest jai sutaiką tarp Italijos ir Grekijos, kas parodė, kad tokia lyga negali nieką priverst pildyt tą, ką ji užsimano, ir dabar jis jau niekad už ją nestovės.

Labai blogai, kuomet tik vienas dalykas senatorių pertikrina, ir tai dar taip umai, ir taip vėlai, kuomet pasaulis ją tokia begale matė nuo jos užgimimo.

Pavojus nuo saulės.

Luziannos valstijoj, mieste New Orleans, yra 13 metų vaikiščis, kuriam grumoja didis pavojus nuo saulės spindulių. Sulyg daktarų patikrinimo, ligonio kraujo takai yra perdaug arti prie odos paviršiaus, ir kaip tik saulės spinduliai siekia odą, saulės karštis tuojaus ima džiovint ligonio kraują, ir tokiu budu yra pavojus gyvybės nustojimo. Jis buvo laikomas ligonbutyje porą metų, ir neseniai išleidus jį iš ligonbučio, persitikrinta, kad pavojus kaip grėsė taip ir gresia. Tad jis paimta vėl ligonbutin. Iš New Yorko pakviestas elektrotehnikas prižadėjojo padirbt eksperimentališką aparatą, kurį ligonis turės nešiotis ant pečių. Aparatas tas turės galę atskiest saulės spindulių sriovę, ir tada jie nebus ligoniui pavojingi.

Bus iš to kas, ar ne, bet elektrotehninkas tikrina, kad viskas bus pasekminga.

New Yorke į Jokubo Farmitas skutyklą atėjo Julius Roderiquez ir pareikalavo nukirpt plaukus ir nuskust barzdą, bet skutikas Farmidas atsisakė reikalavimą išpildyt ir paliepė eit pas kitą skutiką. Tada nemandagus svečias išsitraukęs revolverį, Farmidą peršovė.

Antanas Žmuidzinavičius, ar kaip jis pastaruoju laiku pradėjo vadintis save Žemaitis, sulyg "Telegramo" žinios, apsigyveno Chicagoj ir užsiims piešimu. Jis ikišiol čia buvo kaipo Lietuvos šaulių atstovas ir jiems rinko aukas, gi dabar, kaip matoma, jis tos atstovystės išsižadėjo.

Apie žmonių gyvenimus ir laukuose, šiaurinėje Missouri, pasirodė didžiausi pulkai vilkų, kas grumoja žmonėms dideliu pavojum žiemai prisiartinus, kuomet jiems maisto pritrukus tyruose,jie pradės verštis į kaimus. Užtai dabar kas tik ginklą pakelia nešiotis, stoja į organizuojamą medžiotojų armiją, kuri netrukus žada išeit medžiot vilkus, kad juos praretinus.

Kalkutoj padaryta suskaita visų žmonių, kuriuos per praėjusius 1922 metus sudraskė raistų žvėrys. Pasirodo, kad per metus tigrai sudraskė 1603; lampartai 509; vilkai 460; meškos 105; šlapiai sutrynė 55; hienos 9, šernai 90, krokadiliai ir aligatoriai 255. Viso žvėrių aukų priskaityta 3,263. Apart to dar nuo žalčių ir gyvačių kandžių mirė per tuos pačius metus 20,090 žmonių.

Kaip lengvatikiški žmonės kartais yra, tai parodo atsitikimas Fort Miami, Francuzijoj, kuomet atvažiavusi Belgijos karalienė į savo vasarnamį Taskonia, nuėjo ežran maudytis. Lengvatikių prisirinko ant krantų taip daug, kad prasidėjo kova už vietas; kiekvienas spriaudėsi arčiau, kad galėtų pamatyt besimaudančią karalienę. Ant galo pradėjo vienas kitą stumdyt, ir kaščinkas butų nutikę, jei ne butų atėjęs švadronas policijos, kuri apstojo aplink vandenį, kad arčiau nieką neprileidus.

BISKIS IŠ KLAIPĖDOS KRAŠTO.

Laiškai iš Klaipėdos krašto.

Anksčiau man tekdavo matyt pavieni vokiečiai Rusijoj, Lietuvoj dar prieš karę, bet bendroj masoj kitų gyventojų ar jų nepastebėdavau, ar, pastebėjus vieną kitą karakterišką bruožą jų budo, manydavau, kad, girdi, ne visa tauta juk yra vienoda. Be abejo, kad šioki toki įvairumai bude kaip ir kiekvienoj kitų tautų yra ir pas vokiečius. Pamatinai vis tik bruožai maž daug vienodi. Tuose laikuose iš atskirų pastebėjimų nedrįsau daryt kokių nors išvadų; esu labai atsargus žmogus, bijąs žalingumo. Šiadien gerai įsidėmėjęs, vokiečių budo ypatybės masoj, ryžuosi į tas ypatybes atkreipt domą platesnės skaitančios visuomenės, kad santikiaujant su tuo ar kitu vokiečiu, jau turėt nusistatytą iš anksto lytį santikiavimo. Tam tikras nusistatymas, ypač prekybininkams ir aplamai kiekvienam žmogui, turinčiam kokius nors reikalus su vokiečiais, butinai reikailngas, kad išvengus daugelio užsivilimų bei klaidingų praktiškų žingsnių, turinčių gyvenime didelę svarbą. Prekybninkai ne vis vien ar jis iš prekybinės operacijos laimės 1000 ar 10000 vienėtų tos ar kitos valiutos, ar dar didesnę sumą, žiurint dydžio operacijos ir kitų sąlygų. Įsigijant kokią nors nuosavybę, kad ir tam pačiam broliui lietuviui amerikiečiui, ne vis vien ar jis bus apeitu formališkai ir pinigiškai, ar jis atliks tą viską taip, kaip galėtų atlikt su neklastingu didžlietuviu ar kuriuo nors žmogumi kitos tautos. Ar jis, turint dalyką su vokiečiu, klastingai apgautu, be reikalo neproduktyviškai daug išaikvojęs pinigų ir užbrėžto tikslo nepasiekęs—nenusipirkęs ar nepardavęs to, kas jam reikėjo; arba kad ir nupirkęs ar pardavęs—pirmu atveju daug brangesne, antru daug pigesne negu tai galėjęs pirkt ar parduot. Visi šie ir jiems panašus reiškiniai turi vietą įsigyt turtą, varant prekybą, bankines operacijas... Noriu apsaugot tuos musų tautiečius, kurie dar su vokiečiais jokių dalykų neturėję. Ne vienas jų, manau, man pasakys ačiu pirmame praktiškame santikyje su vokiečiu įvykus, ar, nepaklausius nurodymų, pasakys:—Teisinga buvo skiltyse "Amerikos Lietuvio" karakterizuojama vokiečio tautiškasis tipas.

Klaipėdos krašte man tenka gyvent nuo šių 1923 m., Vasario mėn. 19 d. Dar nebuvus Klaipėdoj, daug mano girdėta apie kulturiškumą šio krašto. Na, žinoma, patekus, stengiausi, kiek pamenu, tinkančiai, švelniai laikytis. Sutinki žilą senutę, moterį, merginą, vyresnio amžiaus žmogų — duodi jam kelią, vagone užleidi vietą, restorane duodi progą pirma praeit... Ir ką gi?! Vokiečiai išauklėjimą skaito bailumu. Todėl ir nenuostabu, kad taip matant lietuvius elgiantės, jie budami Klaipėdos krašte mažumoj, pradžioje šių 1923 m., Balandžio mėnesio ėmė demonstruot kaip tik tuo laiku, kuomet Paryžiuje ėjo derybos apie suverenį priklausomumą krašto. Vokiečių vietinis elementas tiek buvo brutališkas, kad sargybinius, stovinčius mieste įvairiose vietose, manė nuginkluot. Tai vis buvo todėl, kad nebuvo tinkamo griežtumo santikiuose su vokiečių elementu; kad nebuvo suprasta, kad vokiečiui vien tik kumštis imponuoja; kad kiekvieną nuolaidumą jau jis silpnumu aiškina. Nenuostabu, nes Vokietija, tiek amžių kaizerio botago ragavusi, neįsivaizduoja sau kitos tvarkos kaip kumštis. Vokietijoj į sistemą įėjo fiziška prievarta, kuri gal kiek turėjo įtekmės į išsivystymą kietnugario vokiečio budo. Rasit atkaklus budas reikalingas žiaurios prievartos. Reiškia vokietis gerbia tik valdžios geležinę ranką ir tiek drausmingas, kad, primigus, pildys geriausiai įvairius paliepimus. Antra kas man įsidėmėjo, tai kol neprimygo vietos žandarų, tol negalėjo Klaipėdoj įvest švaros, kokia anksčiau, nėsant lietuviams, buvo. O ypač pasitaisė dalykas, kuomet nemokančius lietuviškai vokiečius žandarus ėmė keist savaisiais iš Didžios Lietuvos.

Telefonais, lietuviai, atvykę į Klaipėdos kraštą, jokiu budu negalėjo susikailbėt, kol centrale sėdėjo vokietis. Jis kad ir mokėjo lietuviškai,—beveik visi moka,—nekalbėjo, arba net ir kalbant darė tą, ką jie daro Ruhro krašte—pasyviškai priešindavosi. Abelnai dar ir dabar visas vokiškas elementas klastingas musų priešas, vien laimė, kad labai neskaitlingas. Visą laiką, mums esant Klaipėdoj, vokiškasis elementas to krašto neliovėsi mus šiepęs atvirai, dabar tą daro slaptai, neliovęsis varęs slaptos agitacijos drauge su rusų ir lenkų konsperatiškais, slaptais agentais ir įvairiais tamsinimo veikėjais didžvokiečiais. Bet stovint Klaipėdoj kariumenei, įsikurus šauliams, veikiant žvalgybai, perėmus uostą, geležinkelį, paštą — dalykas vis lengvėja, nes lietuviai čia jaučiasi pastoviais.

Restoranai, krautuvės, nuo lietuvių ilgą laiką ėmė augštesnes kainas negu nuo vokiečių. Jeigu ką pirksi—nepatikrinsi grąžos — butinai tavė vokietis apgaus; patėmijus atsiprašys—apsirikęs esąs. Nuomok ką nors, butus karininkų kliubo Klaipėdoj, ruošimas pulko šventės Viktorijos viešbutyj—butinai, jei tik galima, per akis daugiau priskaitys, pavogs, apsuks.

Šovinizmas pas vokiečius įsigimė tiesiog į liguistumą ir tuščias putimasis prieš visas kitas tautas, manija viešpatavimo prieš karę politiško ir tautiškai-ekonomi- bent savo gretiniems kaimyško visam pasauliui, dabar nams. Dar ir šiadien daugumas vokiečių žiuri su panieka į žmones kitų tautų, svajoja apie atsipalaidojimą nuo pasekmių didžios karės, skaito save nenuveiktais, stengiasi vokietint kaimynus, mano esą visažinančiais, nors, tiesą pasakius, yra tik siaurais specialistais be platesnės pasaulėžiūros ir iniciatyvos žmonės. Kiekvienas vokietis daugiau apie nieką su kuo nors susitikęs nekalbės kaip tik kiek jis gauna algos, kiek turto tutįs, ką manąs įsigyt, parduot. Jų pasikalbėjimai kur jie buvo ir ką matę tiek juokingi, jog stačiai stebėtina kiekvienam svetimtaučiui, turinčiam galę patirt jo neiškalbingumą ir siauraprotystę. Kiekvienas vokietis be galo šykštus. Vokietis, paprašęs vieną bokalą alaus, išsėdi restorane 8 ir daugiau valandų. Restoranai pas juos gali gyvuot tik ačiu nuolatiniam lankymuisi kuone kiekvieno vokiečio, kiek daugiau pelnydami iš svetimšalių bei svetimtaučių. Vokiečiai, be abejo energiški iki begėdiškumo laipsnio tarpusavyj, o ypač su svetimtaučiais, darbėtųs, pastovųs. Daryk tu jam ką nori, jei tik jie pilno — viską pakęs. Tuom žvilgsniu jie kuone prilygsta žydams. Išauklėjimo jokio, etiketos nesilaikoma.

Teko aplankyt kaimai Klaipėdos krašto. Ukininkai vien tik ačiu darbštumui ir šykštumui, gyvena turtingai. Ukio kultura augštesnė negu Didžiojoj Lietuvoj.

Miesto darbininkai, o ypač kaimo, menkiau aprupinti negu Didžioj Lietuvoj. Skurdas buvęs pasiekęs augščiausio laipsnio šeimyninkaujant Petisnei. Tą slogutį ypatingai sunkiai atjautė darbininkai. Dabar dalykų stovis, įvedus litus, pagerėjo. Daug darbininkų šio krašto gavo darbą Didžioj Lietuvoj. Klaipėdos krašto darbininkų uždarbis vis tik mažesnis negu Didžioj Lietuvoj, nors jie musų valintą prie tokių skaitlynių uždarbio nėra pripratę, ir savo padėtį rokuoja gera.

Neturėdamas šiuom atveju daugiau tikslios statistikos žinių, teikiu spaudos darbininkų aprupinimo keliatą skaitlynių.

Uždirba į savaitę: 1) knygų rašėjas, 2) raidžių rinkėjas, 3) spaustuvininkas, po 40 litų; 4) mašina rinkėjas 45,25 lt. (4½% mašina rinkėjo priedas). Mokiniai: I. metą 5% nuo 40 lt. II. — 4½%—III. 10%. Merginos: 1) padėjėjos—26 lt., 2) pagelbininkės nuo 16 iki 21 lito. Pagelbos darbininkas 50 litų.

Jau nebloga alga sąlygomis darbininkų gyvenimo Klaipėdos krašte pagelbos darbininko alga.

Čia paduoti skaičiai aprupinimo privilegiruotos rušies darbininkų. Kiti darbininkai aprupinti menkiau. Nepaisant skurdžios padėties, darbininkų Klaipėdos krašte netruksta. Miestas statydinasi. Vis matai statomus naujus ir naujus triobėsius.

Vacys Statkus.

Klaipėda,

1923 m. Rugpjučio m. 27 d.

PO MEDŽIU.

Malonus broliai ir sesers! Męs negalime praleist nė vieno savo susirinkimo, kuriame nerastume progos primint ne vieną tai kitą blogą žmonių išsiauklėjimo priežastį, kuri nuo pat mažens žmogų veda prie nedorybių. Jau net ir nesinorėtų juos kartot kas savaitė, vienok negalima juos nutylėt, kadangi vienas paskui kitą ritasi, ir žmones, vieną po kitam veda į pragaištį.

Štai dar vienas, dar šiltas atsitikimas. Du nesubrendėliai atėjo į mokyklą ir iš mokintojos pareikalavo pinigų, grumodami jai revolveriu, o kada išsigandę mokykloj budami vaikai pradėjo rėkt, jie išbėgo laukan, bet savo tikslo vis tiek ne atsižadėjo, ir išmušę langą, paleido mokyklos vidun šuvį, kuriuomi visus išgązdino, o ypač mokintoją, kuriai drabužis sugadinta šuviu.

Tai vėliausis atsitikimas, paeinantis iš žmonių, kuriems stoka išauklėjimo. Čia butinai reikia primint, kad šitie jauni ištvirkėliai tikrai neturėjo išauklėjimo, jie augo nuo pat savo mažų dienų kaip girioje medžiai, niekeno nevaldomi ir nemokinami kaip reikia gyvent, kad išaugus į naudingus žmones. Nereikia pamiršt dar, kad apart viso ko, čia kliuva jų tėvams papeikimas už pildymą visų geidulių ir sutikimą ant viso ko, ko tik vaikai užsigeidžią.

Kad butų aiškiau, męs turime atmint, kad šiadien atsiliepia į auginamus vaikus bjaurus pavyzdžiai, netik namie, bet ir už namų. Męs jau visi gerai žinome, kad šiadien visose pakampėse pilna pigių teatrukų, kuriuose rodoma beveik išimtinai peštynės, plėšimai, girtavimai ir kitokios nedorybės. Prie laikraščių, vienų kasdien, prie kitų kas savaitė, leidžiama taip vadinami juokų priedai, kuriuose paveikslais rodoma visi vaikų ištvirkimai. Gatvėse mėtoma ir krautuvėse pigiai pardavinėjama knygpalaikės, kuriose žodžiu ir paveikslais perstatoma visoks ištvirkimas. Ir kuomet viskas tas vaikams prieinama, jie iš to sau ir semia ištvirkimą. Ir nestebėtina tada, kad policija suiminėja nemečius bepaleistuvaujant, kad sugriebia juos tankiai [illegible] vagystos, kad jie [illegible] nuo tėvų pinigų sumas, pabėga iš namų, net į tolimesnius miestus ir ten veda pasileidusį gyvenimą, neskaitant jau namie darymus nuostolių kaimynams, nesilankymą į mokyklas, išdaužymą svetimų langų ir šimtus kitokių šelmyščių, kurios visos yra ženklu priaugančios žmonijos sugedimo, nuo pat jaunystos pirmųjų dienų.

Tai kaltė yra visų tų, kurie rodo tvirkinimo paveikslus, tų, kurie platina tvirkinančius, arba, kaip tai vadinama, geltonają spaudą, kurie prie mažų vaikų kalba visokius pragaištingus dalykus. Visi jie lygiai kalti už tvirkinimą jaunosios kartos. Bet čia nepasilieka be kaltės ir patys tėvai, vaikų globėjai ir auklėtojai. Kuomet jie supranta (o suprast jie privalo) viso to pragaištingumo blėdį, ir suprasdami tai, duoda savo vaikams valią skaityt tvirkinimo knygutes, kuomet jiems leidžia studijuot laikraščių prieduose nutėpliotus ištvirkusių vaikų paveikslus, kuomet juos patys vedasi ir vienus leidžia į pigiuosius teatrukus ir tuomi leidžia jiems studijuot plėšimų, muštynių, girtavimų ir kitų ištvirkimų komedijas, kurios labai greitai prigyja jaunose sielose ir paskui jose budina išpraktikavimą viso to kas jiems buvo paveiksluose rodoma, tai jau čia tėvams negali but jokio išsiteisinimo, kuomet jie patys savo vaikus tvirkina, ir tai ne iš prievartos, ne iš aplinkybių susidurimo, bet iš savo liuosos valios, iš savo liuoso noro, tik dėl vieno nesusipratimo, dėl nepermatymo, kad tas viskas yra bloga, ir blogą auklėja jų pačių vaikų sielose. Mat jaunoje sieloje greitai prigija pikta sėkla, ir kaipo tokia, greitai auga ir plėtojasi be jokios priežiuros, kaip ir kiekviena pikta žolė.

Kiek tai kartų buvo čia Po Medžiu kalbėta ir nurodyta, kad nereikia vaikus leist į pigiuosius teatrukus, ir nurodyta ko vaikai ten išmoksta. Kiek kartų jau buvo rašyta ir musų laikraštyje "Amerikos Lietuvis", kad vaikams reikia gerus papročius kvėpt ir nuo blogųjų prasergėt! O vienok musų žmonės to kaip ir negirdi, nėgi supranta. Aišku, kad jie nesilanko į musų susirinkimus, neskaito gero laikraščio, ir todėl nežino kas yra pasiulytina ir kas draustina. O kuomet šiadien dar taip žmonės elgiasi, tai labai blogas ženklas. Tai ženklas, kad žmonės vis dar gyvena sulyg savo senųjų papratimų. Senovėje mat žmonės buvo papratę tikėt, kad iš laikraščio duonos nevalgo, kad jie išmano viską ir be laikraščių pamokinimų, ir gali gyvent kaip sau nori. Teisybė, gyvent galima, bet kas iš tokio gyvenimo, kuomet taip gyvenant netik kad sau jokios naudos ne užgyvenama, bet dar išauklėjama niekam nenaudingas, ir tai dar blėdingas vaisius, kuris jau gyvena ne sau išimtinai, bet ir kitiems.

Todėl, malonus broliai ir sesers, kurie tą viską aiškiai suprantate, netik patys eikite geruoju keliu, bet ir kitus veskite. Nurodykite kitiems sulyg savo geriausios įtekmės pas juos, kad nedera vaikus vestis nėgi pačius vienus leist į teatrukus, kuriuose rodoma tik ištvirkimas. Jei jau norisi su vaikais nueit, tai reikia eit į kiek švaresnę įstaigą, kur vaikai galėtų ko nors gero pasimokint. Vedimasis jų į tokias vietas, kuriose rodoma tik šaudymaisi, policijos gaudymai, plėšimai, vagystos ir kitokios piktybės, tikrai išauklės tokius žmones iš vaikų, kokius tuose netikusiuose paveiksluose jie matė. Vieton lyginai tvirkinančiuose savaitiniuose laikraščių prieduose studijuot paveikslus irgi neleistina, nes ir tuose perstatoma tik vienos bjaurybės. Vieton geriau jiems rodyt tokius paveikslus, kurie duoda gerą supratimą. Yra pamokinančių knygų su naudingais ir žmogaus gyvenimui reikalingais paveikslais. Kodėl tokius jiems neduot pasižiurėt. Iš tų vaikai netik įgis daug sau naudingo supratimo ir apšvietimo, bet ir sveiko mokslo. Vieton peperkiot jiems pigias knygapalaikias, vadinamas juokais "jokes", nupirkite jiems pamokinančią knygelę. Vieton pasakų apie žudystas, apie suktybes, apie prigavystes ir kitokias nedorybes, lai jie geriaus išmoksta paskaityt lietuvišką laikraštį, ypač "Amerikos Lietuvį", kuriame yra skyriuis jaunimui. Tame jie ras sau tinkamų pasiskaitymų, kurie jį atitrauks nuo išdykavimo, nuo nenaudingai laiko praleidimo, nuo draugavimosi su neišauklėtais draugais.

Kada taip vaikai bus auklėjami, kada jie bus atitraukti nuo blogų pavyzdžių, nuo nedorų draugų, kada bus išmintingai jiems išaiškinama kas yra bloga ir kas gera, tada męs turėsime priaugančią žmonių kartą dorą.

Žmogus.

LIETUVIAI AMERIKOJ

CHICAGO, ILLINOIS.

Uždarinėja karčiamas.

Chicaga yra pagarsėjusi žulikystomis ir karčiamomis. Gal nėra šioje šalyje kito tokio miesto su tiek daug nedorybių, kaip Chicaga. Sulyg "Chicago Sunday Tribune", nuo pirmos dienos Sausio iki 30 dienai Rugsėjo, visame Cook paviete, kuriam ir Chicaga priklauso, automobiliais užmušta 514 žmonių, nušautais tapo 188 ir nuo namie dirbtos degtinės numirė 151 žmogus. Visų tų nelaimių didžiausiu kaltininku yra Chicaga, nes čia daugiausia sunaudojama degtinės, o nuo jos paskui jau gema visos kitos nelaimės.

Dabar naujasis majoras Chicagos miesto užvedė karę su karčiamomis ir degtinės dirbyklomis, ir dabar ne juokais kariauja, nes nėra tos dienos, kurioje keli nebutų areštuojami. Vienos savaitės bėgyje uždaryta 380 karčiamos, tarpe kurių paliesta ir apie 100 lietuvių; visoms atimta šinkavimo laidai. Karčiamninkų vieni lengviaus, kiti sunkiaus tapo nubaustais, kiti gavo net miesto "burdingauzėj" kelias parcijas. Dabar karčiamų šalininkai nusiminę, o majoras sako, kad karė nesiliaus, kol miestas bus kiek apvalytas nuo to viso brudo, kuriame Chicaga ikišiol plaukiojo.

Kad Chicagoj girtuoklystė buvo labai išsiplatinus, tai nėra kalbos. Man teko but visuose kraštuose Suvienytų Valstijų, bet neteko niekur matyt tokių cirkų kaip čia. Šventadieniais gyvenamuose namuose negalima perklausyt įvairių harmonijų, giedojimų, griežimų įvairiais instrumentais, ir tai nedarant skirtumo, ar tai gyventų socialistai, tautininkai, klerikalai ar komunistai. Vieni rėkia šventas Dieve, kiti Lietuva tėvyne, kiti marsalietę, kiti sveika Rusija, ir taip perdėm. O tai vis girtybės vaisiai.

Dabar pradedama atidarinėt "kavines". Suprantama, jose bus taip daroma kaip Waterburio lietuviai, iš kavinių puodukų degtinės srėbimas bus praktikuojama. Bet ir tokių užeigų keliatas jau areštuota.

Męs turime atsimint, kaip pirmiau pasakyta, kad nuo gėrimo degtinės mirė net 151 žmogus. Tame skaitliuje turėjo but ir keli lietuviai. Neturime užmiršt, kad musų tautiečiai karčiamninkai Chicagoj buvo jau labai įsivyravę, tarpe kurių buvo net ir tokių drasuolių, kurie ir baltąją vergiją palaikė, kur rado prieglaudą daug gyvanašlių ir šiaip jau patvirkusių moterių. Nors tai ne visi taip purvinai pelnė, betgi tokių buvo. O kuomet tas naikinama, tai tegul tokias vietas kuogreičiausia visas išnaikina iki vienos.

M. P. Lietuvos Sunus.

CLEVELAND, OHIO.

Iš T.M.D. 20 kuopos susirinkimo.

T.M.D. 20 kuopos susirinkimas įvyko 25 d. Rugsėjo, Dirvos name. Per vasaros šilumas pora susirinkimų buvo ne įvykę, tai šiame susirinkime išduota raportas atsibuvusio išvažiavimo, iš kurio pasirodė, kad išvažiavimas davė pelno $68.44. Susirinkusieji labai nusidžiaugė iš taip gerų išvažiavimo pasekmių. Perbėgus kuopos reikalus, prieita prie centro reikalų. Čia ant vietos pirm. Karpavičius paaiškino kokiomis išlygomis buvo perimta knygos "Kandidas", kuri jau nariams iš siuntinėta, kurios ir 20 kp. nariai jau gavo. Čia pat paaiškinta, kad dabar skubiai ruošiamasi prie išleidimo Wels'o "Istorijos bruožai".

Prie užbaigos centro reikalų buvo plačiai apkalbėta kaslink pakelto per sekretorių Sekį klausimo, kad sujungus su T.M.D. komunistų liekaną L.D.L.D., kurią sudarė TMD. nariai. Susirinkimas savo nuomonę išreiškė, kad negalima ją jungt su T.M.D. su visu jos turtu, jei koks yra, ir lai sykiu, bendromis spėkomis veikia kulturos dirvoje. Bet jei reikalaus kokių reformų T. M.D-joj besivienijant, tai lai jie sau pasilieka kur yra. Bet iš jų išsireiškimo (tai yra burelis socialistų, iš kurių dalis LDLD.), kad jie jau išaugo iš vaikų kelnaičių, matosi jų rimtumą, tai gal ir duosis su jais kas rimto ir susitart.

Tokiu budu 20 kuopos nariai centro valdybai patarė plačiau ir oficiališkai pasiteiraut kokiomis išlygomis butų galima susijungt kruvon, ir koks stovis LDLD. yra.

Žilvitis.

MILLINOCKET, MAINE.

Šis-tas iš vietinio gyvenimo.

Rugsėjo 17 dieną atsidarė visos mokyklos. Visi mokiniai su džiaugsmu rinkosi prie atnaujinimo savo smegenų lavinimo, sulyg savo išgalės. Čia atviros durys visiems. Tą pat dieną su didelėmis iškilmėmis atidaryta ir ką tik pastatyta augštoji mokykla, kuri talpina savyje 1500 mokinių, abiejų lyčių. Tai dailiausia mokykla visoje Maine valstijoje. Su visu įrengimu ji kainavo pusę milijono doliarių, o 50,000 dol. davė Great Northern kompanija. Išmokėt reiks visiems gyventojams.

Šioje mokykloje abiejų lyčių mokiniai bus mokinami amatų. Vaikai: staliorystos, inžinerijos, elektrotehnikos ir tam panašiai, o mergaitės: daržininkystės, siuvimo, kirpimo, virimo ir tt. Tik ne visiems ji bus prieinama, nes piliečių vaikams bus daug pigiau, gi ne piliečių vaikams daug brangiau. Tokiu budu neturtingųjų vaikai šitą mokyklą lankyt negalės. Mokyklos sienoje yra vardas miesto majoro ir statėjo G. W. Stearns.

Vasarai praėjus čia vėl prasidėjo ristynės; vasaros metu buvo apsistoję. Rugsėjo 21 d. ritosi P. Gardner su B. Maintor. Ristinėse ant galo abu ristikai susipešė. Publika išto turėjo daug juoko. Latvis, P. Sturgis sugrįžo su čampiono diržu ir titulu, atimtais nuo kito latvio.

Lietuvių tuli "šnapsininkai" varguose paskendę bevilkdami šimtines į teismą. Darbai eina gerai. Kas nenori, tik tas nedirba. Dabar prasidėjo medžioklės sezonas. Laidas piliečiams kainuoja 25c., gi ne piliečiams $15.

Vargo plunksna.

WATRBURY, CONN.

Margos žinios.

Juozas Seimonauskas patraukia teisman gatvekarių kompaniją, reikalaudamas už nuostolius atlyginimo $10,000. Jau pirmiau buvo rašyta, kad Albertas Seimonauskas buvo suvažinėtas 5 dieną Birželio (suvažinėtasis bene buvo Juozo Seimanausko sunus. Red.).

William Kjauskas, suaugęs jaunikaitis pats prisipažino prie kaltės vagystose dviejuose atsitikimuose; užtai teismo tapo nubaustas kalėjimu, nuo vienų iki keturių metų už pirmą vagystą, ir už antrą nuo vienų iki aštuonių metų paviečio kalėjiman. Vincas (ne William) jau yra buvęs pirmiau pataisos namuose, bet tas jį ne pataisė. Tėvai labai nusiminę.

V. V. gyvenantis prie Congress gatvės, teismui užsimokėjo šimtinę ir išlaidas. Jo "kostumeris" jį įvedė į bėdą. Policija pas jį užėjo ieškot degtinės, ir dar nebuvo pradėję darbą, kaip šmakšt!—įeina du seni jo "kostumeriai" ir tuojau reikalauja degtinės atsigert. Policistas paklausė ar jie čia gauna, tie rodydami "kvoterį" papasakojo, kad mažai pinigų turėdami visada čia išsigeria. Jo moteris paprašė policisto juos išmest, nes abu buvo girti. Policistams išmetus, tie užtai keršydami išmušė langą. Policija pasivijus tuodu areštavo ir sugrįžus šeimyninką nepaliko.

S. Sl., gyvenantis prie Highland skersgatvio, iš policijos gavo pasargą, kad jis kaimynėms duotų ramybę ir jas ne užkabinėtų, nes kitaip teks šaltoj porą mėnesių pasisvečiuot. Skundą ant jo įteikė viena moteris, jo kaimynė.

A Žukauskų sunus, keturių metų amžiaus, umai susirgo. Motina neišmanydama kas čia pasidarė, pašaukė daktarą. Tas nusigabenęs ligonbutin, su pagelba Reontgeno žiburio surado įstrigusį galą drato (staple) koserėj. Visos pastangos dėtą, kad vaiką išgelbėt, bet tas kartą numirė. Skaudi nelaimė tėvams.

Alfredas Leveskis, vienas iš Brooklyno atletų, išvažiavo Washingtonan, kad įstot į kolegiją. Našlė Butkienė, turėjus karčiamą prie Bank gatvės, prabuvus porą mėnesių Lietuvoj, sugrįžo.

Žybt.

SHENANDOAH, PA.

Viskas "posenovei".

Kadangi šiuosmet vėl buvo angliakasių straikas, pasibaigus jų sutarčiai su kasyklų operatoriais, tad žmonės ir vėl buvo labai nusiminę, nes tikėjosi, kad parsieis ilgai kovot su kapitalistais. Bet ačiu darbininkų vienybei, jie parodė ką gali. Jie pernai per šešis mėnesius ramiai kovojo už kąsnį duonos ir ramiai išsilaikė nepasidavę, ir nors nieko nepelnė, tai nieko ir nenustojo. Kapitalistai norėjo sumažint jiems algas, bet tas nepavyko, tad ir dabar jie jau buvo įsitikinę, kad angliakasiai yra ne pergalimi, tad nematydami išėjimo, turėjo nusilenkt.

Tokiu budu šiuosmet angliakasiai trumpu laiku laimėjo 10% ant kiekvieno doliario ir 8 valandas dienos darbą (pirmiau dirbo po 9 ir 10 valandų). Sutartis pateks du metu ir dabar unija dalinai pripažinta, tai yra, galės rinkt unijos duokles prie kasyklų, dienoje išmokėjimo algų. Taigi, taip trumpu laiku yra žymiai laimėta. Dabar jau yra užsitikrinę dviem metam, ir nors tuli dar yra suvargę, ne atsigriebę nuo pereitų straikų, tai vienok visi linksmi ir užganėdinti.

Lietuviai ir jų gyvenimas.

Dabartiniais laikais tarp lietuvių jokio veikimo nesimato, viešame gyvenime viskas apmirę, kaip politiškame, taip ir dailos žvilgsniu, viskas miega tyloj. Vasaros laiku žmonės buvo užimti išvažiavimais į laukus, kad pakvėpuot tyru oru, dabar gi, sulaukus rudens vėsaus oro, nežinia ką žmoneliai veiks, kadangi čia nėra draugijų, kurios užsiimtų žmonių švietimu. Butų pageidaujama, kad musų jaunimas subrustų organizuotis į dailos burelius ir užsiimtų prakilniais veikimais, kas atneštų ir jiems patiems, ir visuomenei naudą.

Musų horai.

Praeitais metais čia susitvėrė Aido horas, bet, kad buvo po direktyva Maskvos apaštalų, tai ir nekaip buvo lemta jam gyvuot. Nors jie visada sakydavo, kad šis horas yra nepartyviškas ir nepriklauso jokiai partijai, tik daila rupinasi, vienok tikrenybėj jis tik Maskvos tarnas, nes savo surengimuose visuomet atsižymėdavo Rusijos raugu.

Todėl vadovai matydami, kad iš to niekas neišeis, sumanė horą perorganizuot ir 24 dieną Rugsėjo sušaukę viešą susirinkimą, kad išnaujo pertvarkius. Nors man neteko tame susirinkime dalyvaut ir tarimus išgirst, bet ant 30 dienos Rugsėjo buvo šaukiama repeticijoms. Sako, kad turi mokintoją, lenkų vargoninką. Kas iš to išeis, parašysiu kitą kartą.

Vaidylos sinis.

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

PASAKOS APIE MARĄ.

Maras, tai yra skaudi žmonijos plėga. Nuo šimtmečių ji yra jau atlankius Lietuvą, Žemaitiją, Baltgudiją, Lenkiją ir kitas aplinkines šalis, palikus po savim baisius ženklus. Nekartą išmirė netik žmonėmis apgyventi kaimai, bet ir miestai. Tad nestebėtina, kad senovės žmonių pasakos apie džumos marą net ikišiol užsiliko, nes vienam marui praėjus ir žmonėms kiek apsiraminus, užėjo kitas ir padarė tą patį ką ir pirmasis, užtai toki nuotikiai pas žmones pasiliko ilgai atmintini.

Baltgudžiai džumos marą persistato sau kaipo moterį; kada ji pasitinka ką, liepia ją nešiot nuo kaimo iki kaimui, ir jei ją kas ima nešt ant savo pečių, tam ji nieko nedaro. Apie Pokuti žmonės kalba, kaip vienas baltgudis inteligentas pasiryžo savo gyvasčia išgelbėt savo viengenčius. Sutikęs ją, paėmė ant pečių, sukabino ją dručiai rankomis, kad nepabėgtų, ir leidosi į upės gylę. Jis pats prigėrė, bet lengva maro moteris net ir nesušlapo. Nušoko ji nuo lavono ir nuėjo į kalnus, davus ramybę aplinkės gyventojams. Pas serbus yra tokios pat pasakos, tik serbai džumą vadina "kuga".

Serbai ją įsivaizdina kaipo moteriškę, apsirengusią baltais drabužiais ir einančią per kaimus. Jei keliu einant pasitinka žmogų, liepia jam ją nešt ant savo pečių, kur tik jis nori, ir lipa jam ant sprando; žmogus ją tada apnešioja be jokio sau nuosetolio. Jie tiki, kad džumą už jurių turi savo žemę, ir tik Dievui liepiant išeina į kitą jurių pusę ir pažymėtą skaitlių žmonių numarina. Maras tai tos moteriškės pasiuntinis, kuris sutemus eina per kaimus ir pažiuri per langą grinčios vidun, ir kur pamato šaukštus nesumazgotus, ten pašaukia savo ponią ir ta numarina žmones, maro paliktais nuodais.

Slavėnijoj žmonės taipgi tiki džumos marą esant pikta moteriške ir, kad už jurių yra tokių moteriškių žemė. Dievas akyvai dabojąs žmonių nuodėmes, ir kuomet nuodėmių prisirenka perdaug, tada siunčia vieną tų moteriškių, kad pažymėtą žmonių skaitlių prašalintų nuo žemės. Džumos maras išsirengia kelionėn ir nuvykus paskirton vieton, žmonėms liepia save nešiot ant pečių iš vienos vietos į kitą, bet ji yra tokia lengva, kad tas, kuris ją neša, nejaučia jokios sunkenybės. Vadina ją taip kaip ir serbai—kuga.

Lenkijoj aiškinama džumos marą kaipo moteriškę baltuose drabužiuose, važinėjančią dviračiais, po kaimus ir miestus. Kuomet ji priėjus prie lango paklausia "ką veikiat", ir jai atsakoma "nieko neveikiame, tik Dievą garbiname", tada ji atsakydavo "garbinkit jį antamžių" ir tuose namuose nieko blogo neatsitinka. Gi kuomet ji atėjus paklausią "ar miegat", ir jai atsakoma "miegame", tada ji atsako "miegokite antamžių" ir visi tuose namuose išmiršta.

Lietuvoj buvo pasakojama apie to maro išveizdą taip kaip ir pas lenkus. Bet Adomas Mickevičius aprašo dar ir kitaip. Sulyg jo aprašymo, lietuviai džumą išreiškia kaipo mergaitę baltuose drabužiuose, didelio augimo ir su kruvina skepetaite rankose. Į kurią pusę taja skepetaite mostelėja, toje pusėje žmonės miršta; ji į kaimą atvažiavus, prisitaikius tamsyje per langą ar per duris įkiša ranką ir mosuodama su taja skepetaite, namuose išplatina marą. Gyventojai yra mėginę jos neprisileist, ir todėl duris ir langus dručiai uždarinėjo, bet reikiant maisto, vandens, malkų ir tam panašiai, turėjo visgi atsidarinėt duris ar laingą, visi laukė myrio. Vienas buras, turėdamas užtektinai visko, užsidarė ir neišėjo iš savo namų, bet nusibodus jam užsidariusiam but, pasiėmė kardą, ant kurio buvo išbražyta: "Jėzus ir Marija". Atsidarė langą ir tuojaus maro mergelė prisiartino, kad užkrėtus jo namus myriu. Buras mostelėjo savo kardu ir nukirto jai galvą. Nuo to laiko maras Lietuvoj nesivaidino ir žmonės nemirė staiga. Jos skepetaitė esą paslėpta kaszinkokio miestelio bažnyčioje.

Lenkijai susibičiuliavus su Lietuva, lenkai kunigai buvo lietuviams įpiršę maro patronę, šventą Rožę, kurios relikvijos yra kur ten Krokave, ar Čenstakave, bet ta patronė Lietuvoje, rodosi, neprigijo.

IŠ KUR RADOSI KALAKUTAI?

Tėviškė tų gardžiųjų paukščių, kalakutų, (kalikučiai, indikai, kurkės) yra Amerikoj. Kada Fernando Cortez užkariavo 1520 metuose Meksiką, ant kiemo Montezumi rumo rado didelį burį gražių ir didelių paukščių, kurie prie pirmiausios progos išsiųsta į Ispaniją. Iš ten tie paukščiai netrukus prasiplatino visoj Europoj, ir šiadien jų ten yra didelės daugybės. Metuose 1532 pirmu kartu jie pažinta Francuzijoj, o kadangi Amerikos atradėjai Ameriką tikėjo esant Indija, tad ir šituos paukščius vadinta nuo Indijos vardo—"d'Indes", paskui "didon" ir tas vardas jiems duota beveik visoje Europoje. Tais pačiais metais jų atgabenta į Anglią iš pietinės Ispanijos, o kad laivas, kuris juos Anglijon vežė, iš Anglijos keliavo į Turkiją, nuo to pavadino jį turku. Anglijoj kalakutai taip prasiplatino, kad neapsieita be jų mėsos jokiame valgyje, o jų buvo viskam užtektinai.

Metuose 1541, angliškos bažnyčios primas Crammer, Cantenburio arcivyskupas, trokšdamas išganymo tikintiems savo bažnyčios išpažintojams prisakė tik tada valgyt kalakutą, kada vieną jų paaukaus savo parapijos bažnyčion. Su kokiu tikslu vyskupas tokią tvarką įvedė, ikišiol neišėjo aikštėn. Grekai vienok buvo skupesni, nes kalakutus patys valgė, o dievaičiui Apolinui aukavo tik kalakuto vuodegas ir skiautures kiekvieno užmušto kalakuto.

Amerika iš Europos gavo beveik viską: visokius javus, visokius gyvulius, alyvą, vyną ir kas tik pas mus šiadien vartojama. Europa iš Amerikos gavo bulves, kornus ir kalakutus. Kokiu budu šis paukštis pas lietuvius gavo vardą kalakuto, męs nežinome. Originališkai, kaip pirmiausia europiečiai jį praminė, vadinosi jis indis, nors ir klaidingai jis pavadinta nuo Indijos.

GYVO SIDABRO EŽERAS.

Gyvas sidabras, arba mokslui žinomas skystas metalas "merkurius," yra skystas prie visokios temperatuturos; sustingsta tik prie 40 laipsnių Celciaus termometro, žemiau zero, ir tik tada jis duodasi apdirbt kaip ir kiti metalai.

Jis, kaipo perleidžiantis šilumą ir elektrą, yra naudojamas išdirbystėje gana plačiai, prie fiziškų įrankių. Jo kasyklos yra beveik visame pasaulyje, o daugiausia Europoje (Ispanijoj, Vengrijoj, Rusijoj — Ekatarinoslavo gub., Italijoj ir Amerikoj — Suvienytose Valstijose.

Gamtoje merkurius yra susijungęs su siera (cynober) pavidale raudonos rudos, rečiau randamas pavidale lašų, arba kaipo amalgamatas. Prie nepaprastų retenybių vienok priklauso merkuriaus apsireiškimas yra tyroje išveizdoje. Toks apsireiškimas prieš kelis metus pasirodė atrastame ežere, Meksikoj, kalnuose provincijos Vera Kruz. Tas ežeras plotyje užima biskį daugiau dviejų margų, gilus nuo 3 iki 15 metrų. Vertė merkuriaus šiame ežere apskaityta tada daugelių milijonų doliarių.

Tas brangus gamtos turtas buvo gerai žinomas vietiniams indijonams, nuo kelių giminės eilių. Ežeras yra augštuose kalnuose, beveik nepereinamuose tyruose. Paviršius beveik vieni tik akmenai. Yra sprendžiama, kad merkurius čia susirinko iš aplinkinių kalnų, kuomet čia veikė vulkanai. Ugnis kalnų viduriuose sutarpino jo rudą, o metalas praskydęs, kalnų spaudžiamas, susirinko klonin ir savim sutvėrė šitą ežerą. Rodosi toks sprendimas labai greitai gali but teisybe.

Buvo rengtasi iš to ežero iškast grabę ir merkurių parvest į žmonėmis apgyventus miestus, ir ten jį išvalius, parduot. Ar taip ir padaryta, nėra žinių, nes užsidegus pasaulinė karė visas apie tai žinias, užgesino.

ŠALČIAUSIA VIETA.

Sulyg dabartinių aplinkybių, šalčiausia pasaulyj vieta yra Sibyre, aplinkėse Verhoin miesto, kur žiemos šaltis tankiausia pasiekia 68 laipsnius sulyg Celciaus termometro. Šaltis ten yra tuom labiau stipresnis, kad nebuva vėjų, o temperatura yra sausa; tik vasaros metu ten buva didelės viesulos ir audros. Gegužio mėnesyj, vidurdienyj šiluma pasiekia iki 30 Celciaus laipsnių, bet naktimis buva dideli šalčiai.

Vasaros metu siaučia dideli lytųs, kurie buva priežasčia išsiliejimo upių. Augalai beveik ne auga, ypač medžių kaip ir nėra. Vieton to visoj apilnkėj yra tik didelės pievos-ganyklos. Žmonių gyvena apie 10,500 galvų, kuriais yra jakutai ir lamutų giminė. Jie gyvena iš auginimo gyvulių, medžioklės ir žvejonės. Augina daug refinerų. Gyvena mediniuose namuose, su smaliniais stogais. Tose pačiose triobose ir žmonės gyvena, ir savo gyvulius laiko. Žiemos metu gyvulius išleidžia oran pasivaikščiot, melžiamiems apvynioję kailiais tešmenis, kad nenušaltų.

BAŽNYČIA VIENO MEDŽIO.

Kalifornija yra žinoma kaipo storų medžių šalis. Kaip storų medžių ten yra dabar ir buvo seniaus, galima dasiprotėt iš to, kad kolionijoj Santa Rosa yra pastatyta bažnyčia iš vienų vieno medžio. Kada bažnyčia iš jo daryta, jis buvo 2000 metų senas. Bažnyčios viduje yra užtektinai vietos 100 žmonių. Apart bažnyčios yra salė, talpinanti savyje 90 žmonių ir kita salė, pamokslininkų gabinetui ir šale tos kelis kambarius. Trioba talpinasi medžio kelmo plotyj, ir turi 24 metrus ilgio ir 12 metrų pločio.

METALAI SENIAU IR DABAR.

Klausima, kokį metalą žmonės pradėjo vartot, duodama įvairus atsakymai. Vieni sako geležį, kiti misingį, treti ciną ir tam panašiai. Bet gal bus teisingiausis atsakymas, kad auksą. Gali but sidabras ir varis, bet kasėjai žino, kad auksas pirmiausia buvo pradėtas kast iš žemės. Dargi ir arheologai senovės žmonių gra buose atranda aukso papuošalus, o ginklus iš akmens padirbtus. Žmonės pirmiausia išmoko auksu puošt šį tą, o vėliau išmoko jį sutarpint. Vėliaus atrasta sidabras, kuris buvo naudojamas išimtinai papuošalams.

RUPUŽĖS, ĖDANČIOS UGNĮ.

Ar galimas daiktas, kad koks nors gyvas sutvėrimas ėstų ugnį, gali bile kas paklaust. Taip, yra. Indijoje yra tula rupužių veislė, kuri ryja ugnį. Kad persitikrint, reikia ant žemės pribarstyt žarijų, o tuojaus šitos reptilijos lenda iš olų ir žarijas ryja. Ir kas stebėtino, kad taip rydamos jos nė kiek ne apsidegina.

Kas jas prie to traukia, greičiausia bus teisingas spėjimas, kad jos žarijas mano esant "švento Jono" vabalukais, kuriuos jos godžiai naktimis gaudo ir ryja. Gali but, kad jos taip manydamos ir žarijas ryja pasekmingai.

LIETUVOS APLANKYMAS.

Rašo M. Paltanavičia.

(Tąsa)

Netoli Kalvarijos, męs aplankėme porą ukių. Pas Žilinskus atradome visus namus sudegintus karės laiku, ir visi jų gyvuliai buvo sunaikinta. Patys ukininkai buvo iš savo gimtos vietos pabėgę. Dabar jie vėl turėjo visas triobas atstatytas, tik, žinoma, triobos laikinos, nes jų ukė graži, laukai puikųs, ir triobos turi but pastatytos geresnės, laikui bėgant. Nors turėjo sau stubą pasistatę, bet medžių jau prisigaminę naujam namui. Pasižiuri žmogus ir nusistebi, kaip tai vargas padaro žmogu darbščiu ir sumaniu. Kada žmogus parkeliavęs atranda savo namus pelenuose, ir nė jokio likusio gyvulio, į metus vėl pasistato savo namus ir prisiveisia gražių gyvulėlių, ir jau taisosi sau pasibudavot tinkamesnį butą. Žmogus yra tikra skruzdė, kuomet rupinasi savo gyvenimu. Jeigu visi Lietuvos piliečiai visuomet taip gyvenimu rupinasi, kaip minėta, tai Lietuvos kraštas gražesnis butų ir už Vokietiją. Bet tik tikras vargas priverčia žmogų prie tokio krutėjimo.

Greitu laiku p. Žilinskienė svečiams pagamino gardžius pietus, ir gražiai priėmė.

Iš Žilinsko ukės pavažiavome dar toliau ir vėl išsisukom iš plento palankyt Miliauskų tėvynę. Čia taippat atradome labai malonų priėmimą, ir labai gražiai apžiurėtą ukę. Pasisvečiavę valandėlę, pasigėrėję jų gražiais, lygiais laukais, keliavome atgal į Kauną. Ant devynių vakare jau buvome Kaune.

Kitą dieną, męs išsirengėme keliaut į Vilniaus šoną pasižiurėt, kaip to krašto žmoneliai gyvena. Geriausiai keliaut plentu į Prienus, per Nemuną, ant Alytaus. Taip męs ir padarėme. Buvo diena prieš Petrines, nelabai šilta, kaip tik malonus oras. Keliaudami sutikome labai daug žmonių einančių ir važiuojančių į šv. Petro atlaidus, į Kauną ir Pakuonį. Niekas tiek atydos pakelyje nepatraukia, kaip vargingi piemenėliai. Šen ir ten matai juos beganančius bandas gyvulių. Jeigu važiuoji Lietuvoje kur visuomet reikia pasiimt "baronkų" ir saldainių tiems piemenėliams, ir pamačius juos, kiek galint apdovanot. Niekas savo širdyje nebus taip tyrai dėkingas, kaip mažas, septynių ar dešimts metų piemeniukas, kuris vargsta per dienas nuo saulėtekio iki saulėleidžio, su banda gyvulių. "Baronka" ir saldainis jį tiek nudžiugina, kad jis visą dieną jaučiasi linksmas. Mažas liuliukas, apie septynių metų, atbėga pas plentą žiurėt koks čia ponas važiuoja. Apsivilkimas jo nekoks, marškiniukai stori, kojos basos ir labai seniai plautos; purvai pridžiuvę prie odos truksta ir kartu jo kojelės truksta. Akys ašarotos. Sustojome, išlipau, pasveikinau gražiai tą vargo didvyrį, daviau jam porą "baronkų" ir saują saldainių. Tuojaus jo veidas pradėjo iš verksmo mainytis į juoką. Kokia animališka, tyra jo meilė, kartu ir dėkingumas.

—Kogi tu verki, mažuli? Ar tau ką skauda?

—Ne, man tik kojas skauda.

—Ar tu tarnauji pas svetimus, ar tėvo bandą ganai?

—Aš tarnauju pas aną gaspadorių.

—Na, tai neverk. Štai tau dešimts litų. Vakare, kaip parginsi namo, paprašyk gaspadinės, kad duotų muilo ir šilto vandens, ir numazgok savo kojas gerai. Matai, kad kojos suskilę, reikia jas nupraust. Duok bernui pinigų, tegul jis tau klumpukes padaro. Kojas laikyk apautas, kaip šaltos rasos, tai tau neskaudės. Visuomet prižiurėk kojas, tai busi sveikas ir drutas vaikas. Aš kaip buvau mažas, taip pat ganiau bandą ir mano kojos buvo suskilusios, bet tas nieko nekenkė, užaugau. Tu busi gražus vyrukas, tik prižiurėk savo kojas. Kaip gausi liuoso laiko visuomet mokinkis skaityt ir rašyt.

Vaikutis nubėgo pas bandą. Męs važiavome savo keliu. Mano draugas sako:

—Ką tu čia visus piemenis išmokinsi? Tegul sau gano.

Taip, jie gano, rodosi, tai menkas daiktas, bet jie atlieka didelį darbą Lietuvoje. Kad ne tie maži vaikai, tai dideli turėtų ganyt. Visoje Lietuvoje neapsakomai didelė armija piemenų. Ant jų remiasi labai svarbus darbas. Kaip ant tokių svarbių darbininkų, reikia labai atsižiurėt. Kiekvienas piemenukas turėtų turėt sau gerą apsiavimą ir apsivilkimą, kad lietus jų taip nevargintų ir jie nešaltų, kuomet šalta. Piemenėlis yra paskučiausias šeimynoje, dėlto, kad visi didesni jo neboja. Tas labai negerai. Mažiausias turėtų but geriausiai aprupintas, nes tik gerai aprupintas gali but smagus ir naudingas šeimynoje. Nuolat varginančius negalima išaugint į gerus piliečius, nes jie vis mano, kad visi šiame pasaulyje yra jo priešai. Klumpės labai mažai laiko ima padaryt, o tas išgelbėtų vargšo kojas. Neperlijamas ploščius irgi gana lengva gaut piemenukui. Tie du dalykai tiek pagerintų jo padėjimą, kad ir apsakyt būtų sunku, tam, kas nesirupina to suprast.

Taip besikalbant, atvažiavome į Prienus. Nutilau, kad patėmyt kaip tas kraštas atrodo. Tuojaus pasimatė Nemunas, darantis vingę į Birštoną. Žemiau kranto pasimatė namai. Namai, atrodo suvargę: niekas čia neišgriauta, viskas stovi kaip buvo prieš trisdešimts du metu. O kiek laiko tie namai stovėjo prieš mano atminimą, tai sunku pasakyt. Įvažiavus į miestelį, pasimatė kaiminė gyvulių, paskui kuriuos ėjo skerdžius. Jie ėjo viduriu kelio, o piemenys ėjo šalia jų. Skerdžius nešasi ilgą triubą, tikrą senovišką trimitą, ir nors mažas žmogelis, jautėsi kaip koks generolas: basas, kelnes pasiraitojęs, ėjo paskui didelę kaiminę. Nors musų fordelis šnypštė užpakalyje, skerdžius vienok nė neatsigrįžo pažiurėt, ir tiek jautėsi savistoviu, jog manytum, kad tas žmogutis yra viso miesto valdytojum. Bet jis gerai ir darė, nes jeigu but mėginęs duot mums kelią pravažiuot per jo kaiminę gyvulių, męs vistiek butume nevažiavę, todėl, kad nevertą gyvulius su automobilium gązdint.

Prienų gatvės reikalauja taisymo, nes labai duobėtos. Kada brukas pasidaro jau duobėtas, jau labai yra nemalonu juom važiuot.

Savo draugus tuojaus nuvežiau į Birštoną, kur jiems parankiau buvo pernakvot, o pats sugrįžau į Prienus, geriau pasižiurėt. Aš žinau, kad mano draugai man tik trukdys, nesuprasdami kaip svarbu žmogui pamatyt kampelį, kurį gerai pažinąi, o paskui per tiek daug metų nematei. Sugrįžus atgal į Prienus ir susiradus savo mylimus žmones, ėjome šen ir ten apžiurėt vietų.

Nors namai ir tie patys, bet apie namus ir namuose, didelės permainos jau virtę. Žmonės, kuriuos pirmiau pažinau, yra pasenę, negalima pažint. Tik už valandėlės atsimeni, kad tai buvo panašus. Nemunas teka, pavakaryj tyku, neapsakoma tyla Nė tramvajų, nė automobilių užimo niekur nesigirdi. Paukšteliai šen ir ten atsiliepia, šuo kaip kur suloja, tai viskas, kas sujudina gamtos malonią tylą. Jautiesi žmogus kitame pasaulyje esąs.

Žingeidumas visur traukia pamatyt tą, ką jaunas budamas matei. Nors daug metų praėjo, ir kunas žmogaus kelis kartus persimainė, vienok jaunų dienų įspudžiai aiškiai atsiliepia. Kur kas nors taisyta, saviškiams primeni, kad tas taip buvo, dabar netaip. Žmogus atsimeni viską ir kur medis koks buvo, dabar nėra, gali atsimint, apie tą kurį žmonės ten gyvenanti, užmiršę. Kada jiems pasakai, kad čia senovėje buvo medis, jie ima vienas kito klaust, ir ant galo patys atsimena, kad tai buvo kada, bet jau seniai nėra.

Daug ko Prienuose nėra matyt. Bažnyčia ta pati, medinė kaip ir buvo, konegražiau užlaikoma, kaip kitur, aplinkinėse parapijose. Golbergio bravoras yra ir dirba. Teismas, miesto namas, tie patys. Paštas yra persikėlęs, kur pirma mokykla buvo. Gana didelė gimnazija pastatyta ant kalnelio į kapus einant. Kunigo Martišiaus didžiausia pastanga ant jos padėta.

Gatvėse nesimato senovės rusų žandarų, tik jau lietuvių milicija. Senovės laikuose nebuvo nė vieno lietuvio krautuvininko, dabar

Dar bus)

A LIUOSOJI VALANDA.

Įspudžiai vasaros metu.

Buvo tai tykus vakaras, pilnas kažinkokio ramumo, kurs nejučiomis žmogų kvietė į laukus, plačias girias, o tenai išsivadinęs suteikė daug linksmybės bežiurint į tyrus, kuriuose dar nesimatė civilizacijos progreso—pastatytų triobų bei bakužių. Aplink bežiurėdamas matei dideles pievas, ežerą ir netoliese didelią girią, kurioj, jeigu įeitum, prapultum amžinai. Vėjui paputus matei kaip pieva su medžiais siubuoja tai į vieną, tai vėl į kitą pusę, paskui vėjui perbėgus, perputus, matei jų stengimąsi atsistot savo naturališkoj pozicijoj tik vėl tapt vėjo papustu, pakutentu, lapeliu pasijudintu—suvirpintu...

Stovi tokioj vietoj ir gėriesi gamtos tokiais šauniais papuošimais, staiga pasijunti liuosas, taip liuosas, kad net nežinai ką pardėt. Čia roda—pasiliuosavus iš miesto murų, tai rodosi tik bėgt, dainuot, pynt vainikus iš gražių laukinių gėlių ir dirbt tukstančius darbų, jeigu taip nebutų laikas apribėžiuotas.

Pirmiausia uždainuoji kokią nors dainelę, kuri greičiaus mintyse pasipainioja, paleidi savo balsą valion, kiek tik turi sveikatos, ir jis ore plaukia nepaprastą tolumą, atsiliepdamas kur tai girioje per ją toli į kitą galą nuskambėdamas pro viršunes girios pušių, nubrazdėdamas. Atsidainavus iki valiai, nustatai savo balsą į u—u.... Nepaspėjus balsui iš burnos pasiliuosuot, išgirsti girioj atsiliepimą u—u....

Pasitičiojus taip iš girios kiek tik dėl tavęs yra reikalinga, pasileidi kiek gal linkui ežero, bėgt, imituodamas vaiką, kurs bėgime visą sau nusiraminimą semia. Pribėgęs prie ežero atsisėdi ant kranto ir žiuri į jo vidurį, kaip vėjui paputus darosi mažos vilnelės ir lyg koki balti, siauri, ruožai siekia linkui kranto ir beputodami susidurus su žemės elementu, kovoje žusta, nes joms plaukimas ant žemės užsibaigia. Žemė tai ne vanduo, tai ne jų karalystė, kurioj jos ima viršų. Galų gale ilgas vakaras baigiasi, pradeda temt ir ilgokas šviesus vakaras turi pasiduot. Pradedant temt, norisi eit į netolimą, augštą vietą, kad galėjus geriaus tėmyt tamsumos dievaičio užviešpatavimą. Skubiniesi ant kalno, kad nieko nepraradus, kad viską, kas tik atsitiks, pamačius, ant galo pasiekus kalno viršunę, sėdiesi ant akmenio ir žiuri į tą vietą, kurioje dar taip neseniai saulė nusileido. Matai, kad ta pati šviesa, tas pats šviesos ruožas, saulei leidžiantės, pamaži nyksta ir juodi debesiai iš abiejų pusių kįla augštin ir galutinai saulės paskutinius spindulius užviešpatauja.

Visoj apylinkėje žemė tampa apgaubta tamsumo. Per tamsumą nesimato tų šaunių regyklų, kurias saulės šviesoje tavo siela taip žavėjo, dabar tiktai niukso tamsesni, bei šviesesni žemės plėtmai. Kaip tai didelis skirtumas tokiame trumpame laike atsitiko! Pats savyje jautiesi nuliudimą, tyruose individuališkumą ir ant galo pradedi ilgėtis draugiškumo tokioje pat atmosferoje, kokioje tavo pažįstami yra palikti. Staiga krypt akis atkreipi visai į kitą pusę, kurioje žinai, kad turi savo namelius. Žiuri, kad tenai jau ruožais tiesi gatvėmis dega žiburiai, kurie miestui priduoda gyvumą ir gamta liekasi dalinai žmogaus progreso apveikta. Noroms, nenoroms, atsikėlęs pradedi kelionę į savo buiveinę, kad save patogiai po jos stogu prisiglaudus ir moderniškais išradimais pasinaudojus, nes čia laukuose tiktai šikšnosparniai skraido ir po kalną švirpliai pirpia, daugiaus nieko.

Galima pažymėt, kad net ta pati giria kitaip ošia negu vakaro arba dienos laiku. Netinka tos aplinkybės. Sieki tada prie saviškių pripratimo. **P. Aukštikalnis.**

Ko jųs turit tikėtis perkant svarą La Touraine Kavos.

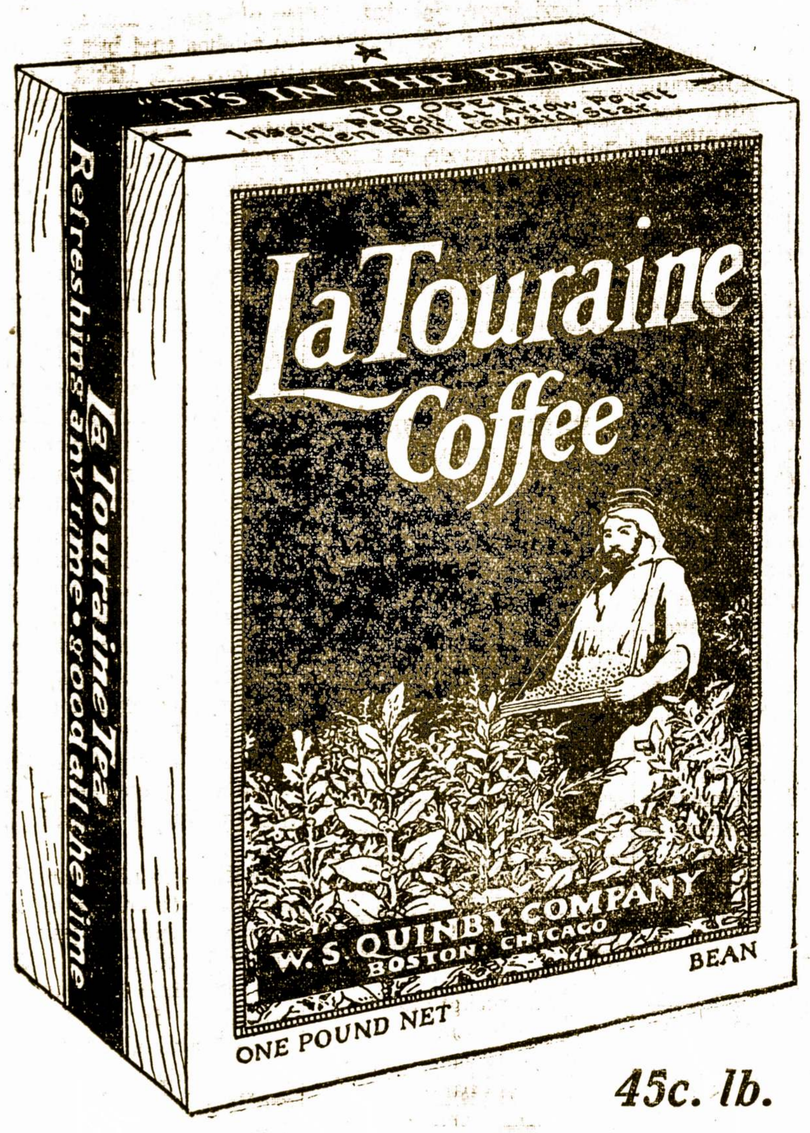

45c. lb.

KIEKVIENĄ SYKĮ, kuomet perkat svarą La Touraine kavos, Jųs turit tikėtis kogeriausios kavos–augščiausios rušies kavos–šviežiai iškeptos ir sumaltos kavos—kavos, turinčios tikrą kavos skonį. Vienu žodžiu, jųs turit teisę tikėtis to, kas yra tikimasi iš kavos—viso to, ką gera kava reiškia.

"JUMS PRIDERA GAUT GERIAUSIĄ," reiškia tą, kas yra sakoma. QUINBY IŠDIRBYSTĖS apsaugojo Jusų ir La Touraine Kavos pardavėjo užsitikėjimą per virš dvidešimts-penkis metus.

JUSŲ UŽSIGANĖDINIMAS La Touraine Kava turi mum didesnę reikšmę, negu kas kitas, nes mes žinom, kad ant to remiasi Jusų nuolatus pritarimas, kurį mes dideliai vertiname, ir BE KURIO ŠIS BIZNIUS NEGYVUOTŲ.

Jei dabar nevartojat La Touraine Kavą, nusipirkit svarą šiandien. Jusų groserninkas didžiuosis suteikdamas Jums šviežiai iškeptą ir šviežiai sumaltą kavą. Ir jis džiaugsis, kuomet pareikalausit La Touraine Kavos, nes ŽINO kiek gerumo yra gerai žinomame geltoname, raudoname, ir juodame La Touraine pakelyje, kuris randasi ant jo lentynų.

Jei galima, pirkit La Touraine grudų pavydale ir sumalkit tiek smulkiai, kiek stambus cukrus, arba, jeigu neturit kuom malt, paprašykit groserninko sumalt Jum šviežiai, nes, kuomet taip lengvai gaunama. "JUMS PRIDERA GAUT KOGERIAUSIĄ."

La Touraine Coffee

W. S. QUINBY COMPANY,
BOSTON—NEW YORK—CHICAGO.

"JUMS PRIDERA GAUT KOGERIAUSIĄ"

"It's the Bean"

Tarptautiškas pačtas.

Tarptautiškas pačto perlaidų biuras yra nauja tarnystė New Yorke. Kiekvienas pačto perlaidas, išduotas Suv. Valstijose Europai, Afrikai, pietinei Amerikai arba į pasaulio šalį, su kuria šita šalis veda pramonę suvg tarptautiškų perlaidų pagrindų apart Hinijos, Japonijos ir Meksikos, turi but prisiųstas į New Yorką certifikavimui (paliudijimui). Taipgi New Yorkas gauna visus įeinančius tarptautiškus perlaidus dėl Suv. Valstijų nuo visų kitų šalių.

Čionai laiko visus rekordus visų pačto perlaidų, kurie certifikuoti, tie rekordai užrašomi speciališkomis mašinomis, tos mašinos tuom patim laiku suskaito Suv. Valstijų ir svetimų šalių pinigus atskiromis linijomis. Vienu laiku galima dvi, tris ar keturias kopijas tų rekordų pagamint. Atyda kreipiama į perlaidų sumos vertę. Suv. Suv. Valstijų ir svetimų šalių pinigais patėmyt reikia, ar vertės lygios. Adresai irgi turi but pertikrinti ir sužinota ar į tuos ofisus tie perlaidai bus priimti, ir abelnai imant, tuos užsakymus atsargiai peržiuri, kiekvienas darbininkas turi atlikt savo užduotį. Didžioji Britanija gauna daugiausia perleidų, bet Italijos perlaidai yra didesnėmis sumomis. Daugelis iš darbininkų kalba viena arba daugiaus svetimų kalbų ir gerai apsipažinę su įstatymais, kurie liečia įvairių šalių pramonę. Per pereitus metus į svetimas šalis išsiųsta pačto perlaidų už $11,558,557.99, kuomet iš užjurio gauta tik $2,075,000.48.

Tarptautiško pačto perlaidų pramonė per Rugpjučio mėn. žymiai padidėjo, ką parodo vėliausios skaitlynės iš Pačto Departamento.

Į Švediją siųsta beveik keturis syk daugiau pinigų per Rugpjučio mėn., 1923 m., negu tą patį mėnesį, 1922 m. Didžios Britanijos, Meksikos ir Holandijos skaitlynės irgi dvigubos.

Šalis.	1922	1923
Anglija	$518,900	$1,018,800
Canada	506,800	900,000
Meksika	300,600	868,300
Švedija	60,800	268,100
Japonija	176,700	230500
Italija	125,000	148,700
Holandija	18,100	38,400
Norvegja	22,700	33,500
Francuzija	11,500	18,500
Danija	10,300	13,700

NAUDINGI PATARIMAI APIE SVEIKATĄ.

(Tąsa)

Duok, kad verstų vemt; muštardos ir vandens; drungno vandens, didelia porcija. Jei tas nepriverčia vemt, atkartok kol privers (priverst vemt esti sunku). Užtektinai stiprios kavos. Bandyk išbudint ligonį garsiai šnekėdamas ir jį apžiurėdamas, tik nedaleisk jam atsikelt ir eit. Daryk nuduotą kvėpavimą ir paakstinimus.

Užsinuodijimas karboliška rugščia.

Simptomai. Istorija nuodų arba persistatymas bonkelės, turinčios savyj nuodus. Vėmimas ir dideli skausmai. Oda apšauta šaltu prakaitu. Jei žiauriame padėjime, paprastai greitai seka prie mirties. Veik visuomet galima pažint nuo tvirto karboliškos rugšties kvapo. Lupos, liežuvis ir burna esti apdeginta baltai nuo čystų, o juodai nuo nečystų, karboliškų rugščių.

Apsiėjimas. Išplauk burną čystu alkoholium. Jei suaugusi ypata, reikia duot nuryt 3 ar 4 šaukštukus alkoholiaus, su įmaišyta lygia dalia vandens. Po penkių minučių laiko duok du šaukštu karčiosios druskos (Epson Salt), maišytos su trupučiu vandenio. Jei tas negerai, kalkių vandeniu reikia išplaut. Jei nėra, tai ricinos arba saldaus aliejaus. Daryt paakstinimus karts nuo karto ir žiurėt, kad butų šilta.

Nuodai.

Bent kokia medega, kuri įsigavus į kuną gimdo priežastį mirties, yra nuodai. Bet visi nuodai, kokius tik galima įryt, bus čia apsprendžiami.

Perspėjimas. Nuo daugelio nelaimių iš priežasties užsinuodijimo galima išvengt niekuomet nenaudojant vaistų, ant kurių nėra legališkos ir tikros žymės, prie to, jei po ranka randasi nuodai, laikyk juos užrakintus.

Simptomai ir prirodymai užsinuodijimo.

Simptomai įvairuojasi su daugel ypatingų nuodų. Daugumoj atsitikimų yra prirodymai, kuomet nuodai naudota. Netikėtas ir žiaurus apsirgimas ypatos, po valgiui, gėrimui ar naudojimui vaistų.

Galbut ligonis buvo melanholiškas arba prieš tai šnekėjo apie saužudystę. Buvimas arti ligonio bonkutės, stiklo ar kokio kito įdo, prilaikančio nuodus. Paprastai ypata, kuri užsinuodina tyčiomis, tampa išgązdinta ir tuojaus kam nors prisipažins, kad užsinuodijo ir kokius nuodus naudojo. Netikėtai užsinuodijęs ligonis, suprantama, stengiasi pasakyt ką tik žino apie nuodus. Jei dauguma ypatų tuoj po vienam valgiui pasijunta sergą, tai aiškus dalykas, kad tame valgyje mažesnė ar didesnė doza buvo nuodų, tankiausia priplėkusiame valgyj.

Apsiėjimas. Gelbstint užsinuodijusį kitokiais nuodais, ligonį visuomet reikia verst vemt. Pašauk tuojaus daktarą ir jei galima, pranešk jam nuo ko užsinuodinta, kad tokiu budu jis iškalno žinotų, kas jam reikalinga pasiimt.

Nelauk kol daktaras pribus, bet duok ligoniui nusivemt, kad tuomi prašalinus nuodus iš vidurių.

Geri, verčianti vemt dalykai: muštarda ir vanduo, drungnas, čystas vanduo, didelia porcija, vedančioji šaknis (ipecac). Porcija kiekvienam duodama po antgalviu "Verčvemt" (Emetic). Negaišink laiko mieruojant porcijas; žiurėk, jei dar negelbsti—vėl atkartok.

Alkoholiaus nuodai.

Užsinuodijimas alkoholium, arba apsvaigimas, perstato paskutines pagrinads bjaurios girtuoklystės; tai yra nuo paprasto išdykumo. Metodos perspėjimo aiškios be jokio apkalbėjimo.

Simptomai. Gali but istorija apsvaigimų. Besąmonė: dalimis ir pilnai tankiau, bet apima ligonį galutinai. Burna paprastai paraudonavus ir išsiputus, bet kaikada ir nublankus. Oda šalta ir tankiai drėgna. Akių lėlės naturališkos arba didelės raudonos, bet nejauslios. Kvėpavimas, kaip paprastai, kuomet miega. Pulsavimas silpnas ir tankus, bet gali but ir retas. Kvapas tvirtas ir dvokia. Paralyžiaus toki negauna.

Perspėjimas. Praktikuojant protišką atbukimą nuo alkoholiaus ir apoplekcijos, daug tankiau galima apsirinkt ir palaikyt vieną už kitą, nė kad praktikuojant bent kokią kitą formą besąmonės.

Dauguma tos priežasties atgabentų simtomų, kurie įvairuoja, yra padėjimas žmonių, jauslumas akių ir paralyžius. Kvapas, atsiduodąs degtine, dar nieko nepasako, kadangi ypata ir apoplekcija serganti galėjo gert juk.

Apsiėjimas. Jei yra abejonė, ar apsvaigimas nuo gėrimų ar apoplekcija—visuomet reikia gelbėt kaipo nuo apoplekcijos ir taipgi saugot ir nedaleist ligoniui nusivemt, kadangi tas padidins kraują smegenyse.

Pasigėrusiam, jei pajiegia pasikelt, reikia duot ką tokio kas verčia vemt, kaip ve: muštardos ir vandens arba drugno vandens. Tas gerai. Paskui tvirtos kavos arba aromatiško spirito amonijos (aromatic spirits of amonia). Karštas bonkas aplink ligonio kuną. Paskui pašaukt daktarą, kuomet jau nuo pirmo pavojaus apsaugotas.

Apoplekcija ir sužeidimas smegenų.

Apoplekcija tai sutrynimas kraujo įdelių smegenyse. Išbėgęs kraujas spaudžia t. v. nervų centrus (vidurius) ir tas pagimdo simptomus. Sužeidimas smegenų visuomet sužeidžia ir šiuos centrus. Metoda perspėjimo apie apoplekciją yra toli perdaug supainiota apkalbėjimui čia ir, naturališkai, smegenų sužeidimai perspėjama kaip ir kiti sužeidimai.

Simptomai. Apoplekcija užeina tankiai. Sužeidimo galvos. Sužeidimas smegenų gali pagimdyt kraujatekį iš nosies, ausų, burnos ir akių. Nesamonė pilna. Burna: Raudona nuo apoplekcijos. Nublankus nuo sužeidimo. Akių lėlės didelės, nelygios. Akys nejautrios. Kvėpuojant knarkia. Pulsavimas pilnas ir paprastai lengvas. Suparalyžiavimas vienos dalies kuno. Bandymas mosykuot rankomis ir kojoomis. Jei suparalyžiuotas, parpuls galutinai be gelbėjimosi.

Apsiėjimas. Pašauk kuogreičiausia daktarą. Ligonį paguldyk į tykų, tamsų kambarį, jei galima. Paguldyk augštieninką, galvą ir pečius augščiau, padedant apačioj priegalvius.

Ledo ir šaltas palas prie galvos. Karštas bonkas prie šonų. Paakstinimas nereikalingas.

TAINKAMAS KVĖPAVIMAS.

(Dr. Philip P. Jacobs)

Męs kvėpuojame, kad gyvent, arba kitaip sakant, męs gyvename kvėpuodami. Musų gyvastis priguli nuo tyro oro, kurį imame į kuną paprastu kvėpavimo budu. Svarbiausias dalykas sveikatai netik tinkamą orą kvėpuot, bet tinkamai jį įkvėpt. Tas jų kvėpavimas neneša naują orą į plaučių visas dalis, ypatingai į plaučių viršų, nes gerai suprantame, kad nevartojamos dalys plaučių lengvai ima laiko ligų perus.

Gilus kvėpavimas naturališkai įima gerą ir tyrą orą, reikia atsimint, jog kvėpuojant reikia vartot nosį, gerklę, krutinę ir plaučius.

Tinkamas kvėpavimas turėtų prasidėt nuo diafragmos ir reiktų vartot krutinę ir kaklą. Nėra reikalinga save išsipust, idant lengvai kvėpuot. Tinginys gali tuoj pripprast giliai kvėpuot ir sykį pripratęs visuomet prie to prisilaikyt. Yra daugelis kvėpavimo pavyzdžių, kurie prisideda prie gero kvėpavimo ir geros pozituros. Kiekvienas turėtų kas rytą ir naktį, kuomet atsikelia ar prieš einant gult, pakėlt rankas virš galvos ir su pakėlimu rankų giliai įkvėpt ir nuleidžiant rankas iškvėpt. Reikia tiesiai ant abiejų kojų stot, truputį pasikelt ant kojų pirštų kvėpuojant ir nusileist iškvėpiant.

Tinkamas kvėpavimas nukreips gerklės, nosies ir gerklinių išsišaknėjimų kroniškas ligas. Visuomet reikia įkvėpt per nosį. Jeigu tą negalima lengvai padaryt, reikia pasitart su garu daktaru. Burna ne dėl kvėpavimo.

SKAITYKIT IR KITIEMS PATARKITE SKAITYT NAUDINGĄ, BEPARTYVIŠKĄ, SAVAITINĮ LAIKRASTĮ "AMERIKOS LIETUVIS"

KIBIRKŠTELĖS.

Karei pasibaigus anais metais, prasidėjo epidemija vakarienių. Kur tik nosį pasuksi, visur kvepia vakarienė. Tai Čarneckio vakarienė, tai Račkausko, tai Bagočiaus, tai kito kokio, garuoja, čirška, net ir sočiam randasi apetitas.—Tai...

o

Neseniai tėvynelkos Stasys pasakojo "Amerikos Lietuviui" koki titulai yra, kokių nėra, ir kur juos galima gaut. Dabar Garsas jam papasakoja koki yra, kokių nėra, ir kokius Vinikas negavo. Tai jau tokia mada, kad kitam pasakot tai, ko pats nežino.—G. D.

o

Dirva sako: Zavotzki had spent sixteen years in Purgatori. Tai reiškia, kad Zavotzki (tai koks krikščionis demokratas) praleido 16 metų čyščiuje. Na, o Dirva netiki, kad čyščius yra. Kaip čia galėtų but?—G. D.

o

Kaszin prieš kokią šventę sandariečiai taip pakvipo "Vienybei" ir "Telegramui", kad jie taip pradėjo jiems giedot? Turbut matydami kaip "Sandara" sunkiai kvėpuoja, užsimanė ją pavaduot.—K. Juras.

o

Amerikos Lietuvio kibirkštėlės turbut yra labai populiariškos, kad Draugas, Garsas ir Vilnis iš jų semia medegą savo editorialams. Tik Vilnis ir pažymi iš kur paima, o kiti tai elgiasi kaip mainų saulė—užslepia savo gabumus.—G.D.

o

Tie chicagiečiai tikrai įsiklepojo į.... Jurgeliutę. Pernai jie tuomi gyrėsi Naujienose, o dabar vėl giriasi Tėvynėje. Gana jau, gana, nė gėdos neturi. O be abejonės tie visi smaguriai ženoti. Nueitų jie nors į "spaviednį" kada.—G.D.

o

Jau ir Tilvikų balsas pradėjo laisvamaniams karšt kailį. Pradžia jau yra, o ko daugiau reikia. Padėk jiems Dieve šitą kruciatą varyt iki pačiam bankruto galui, amen.—Tai aš.

o

Taigi, taigi. Artinasi jau SLA. valdybos nominacijos, tai turėsime vėl dyką cirkų. Kaszin, ar "kriviai" vėl nominacijose dalyvaus? Verta, juk dar tas pats Paukštis iždininkauja.—P.K.

o

Sandara M. L. Vasiliauskui suteikė titulą "Tėvynės redakcijos štabo naris". Žiurėsime kaip į tai atsineš Storas Stasis, kuris žino, kad titulai dalinama universitetuose, o ne Sandaroje.—G. D.

o

Darbininkas klausia: Ko vertas Račkauskas? Hm... Jei manęs klaustų, aš atsakyčia: Vertas jis Karolio Vairo ir didelio kapitalo, kurį Dirvon įnešė popieromis.—G.D.

o

Mikolainis Sandaroje net dvyliką kartų suminėjo Keleivį. Ar Keleivis jam pasiliks skolingas už minėjimą jo vardo "dovanai", pamatysime kada nors.—G.D.

SEVEROS GYDUOLĖS UŽLAIKO ŠEIMYNOS SVEIKATĄ.

Aštrus Skausmų

ir reumatiško uždegimo galima pasekmingai išgydyti su

SEVERA'S GOTHARDOL

Ištrikimas linimentas

Geras vaistas dėl susimušimo, išsukimo, tinimo, raumenų šlyvumo, skausmus strėnose ir šonuose.

KAINA 30 IR 60 CENTAI.

Klauskite pas aptiekorius.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

STRAIPSNIS 41.
Taisyklingas Maudymas ir Rėdymas Svarbus.

Kudikius reikia sykį į dieną maudyt, jei gydytojas neįsako kitaip. Rytmetis geriausias laikas maudymui (pirm penėjimo), nors galima ir vakare, jei patogu. Kudikio nereikia maudyt bent valandą po penėjimo, neigi tuoj prieš išvežimą oran.

Pirm bombos užgijimo reikia tik skepeta nubraukt. Paskui maudyt vanoje. Tą vartojant, reikia įšildyt karštu vandeniu, o paskui dapilt kiek reikia šalto. Vanduo turi buti tokio šiltumo kai kunas, apie 98 iki 100 laipsnių Fahrenheit. Patartina vartot termometrą. Jie nebrangus ir butini griežtumui. O jei negalima, tai motina turi patikrinti vandenį su alkune. Jei vanduo patogiai šiltas kunui, tai gana. Niekados neliek karšto vandens į vaną kudikiui ten esant, nes yra pavojus nuplikint jo opią odą.

Pirm nurėdymo, pridabok, kad viskas jau butų prirengta. Abrusai, muilas turi but gryniausias, baltas ir be kvepalų. Labai mažai jo vartot, ir svarbu pridabot, kad kudikis butų po maudynei gerai numazgotas, kad muilo nei trupučio ant odos neliktų. Motinos rankos turi but švarios, o drapanose nereikia spilkų, kad neįdrėskus kudikio.

Maudant, kudikio galvą reikia plaut pirmučiausia. Pridabok, kad muilo neįeitų į akis. Švarus rankšluostis aprištas ant akių išvengs to.

Įmuilyk galvą gerai ir numazgok pilnai ir greitai. Po to reikia atydžiai ir lengva nutrint visą kunelį su minkšta skepetėle. Po to pilnai numazgok visą odą nuo muilo. Nušluostyk su šiltais minkštais abrusais, netrinant, bet pridėliojant. Jei kudikis atydžiai nusausinamas, tai miltelių labai mažai reikia. Grynas talkumas reikia įdulkint tik į odos rankšles, po rankomis ir tarpukišky.

Muštardo maudynės naudingos del nerviškumo ir nemiegojimo. Taisant, reikia pridėt pilną šaukštą muštardos į šeštą galioną šilto vandenio. Kudikį tenai laikyt reikia dvi ar tris minutas, o išėmus gerai nutrint ir tuo paguldyt. Šita metoda paprastai tuoj iššauks atgaivinantį miega. Nepatartina muštardo maudynė šiltame ore, jei to neįsako gydytojas.

Tėmyk pavojaus ženklus nedapenėjimo.

Didžiuma tėvų nedapenėtų vaikų neturi nei mažiausios idėjos, kad jie yra aukos pavojingos padėties. Ar jus manot, kad vienas trečdalis musų vaikų mokyklose butų nedapenėti ir nedasverti, jei tėvai tą žinotų? Nedapenėjimas visados veikia paslapčiomis. Visą sistemą galima pakast, jei nebus ganėtino skaičiaus sotybės maisto, bet tas kasimas eina taip išlėto, kad motinos netuoj jį pastebi.

Nedapenėjimas atkviečia ligas. Kiekvienas nedapenėtas vaikas yra lengva auka ligoms. Jaunuolį reikia stiprint, kovot prieš kudikystės ligas, kurios tiek jaunų gyvybių pakerta.

Anglijoje surado, kad trys iš penkių vyrų tapo atmesti nuo karo tarnybos delei nedapenėjimo kudikystėje. Stoka tinkamo sotumo gali suardyt jusų vaiko visą ateitį, jei jis ir išbėgtų nuo ligos antpuolių.

Apsaugok savo vaiką pridėliodama Borden's Eagle Pieną prie jo kasdieninių valgių. Neseniai vesti eksperimentai tarpe mokyklos vaikų parodė, kad Eagle Pienas ypatingai veikia gydant nedapenėtus.

Skaityk šiuos straipsnius kas savaitę ir pasidėk ateičiai.

Net ir kudikiai pastebi!

Ir yra taip legva visiškai iš galvos pašalinti pleiskanas. Tik kelis kartus panaudojus

Ruffles

tą pleiskanų mirtinąjį priešą—ir jusų galvos oda bus taip tyra, kaip kudikio ir *Ruffles* pagelbės jums visuomet ją tokia užlaikyti. Švari galvos oda užlaiko plaukus puikiais—pleiskanos tuojaus sunaikina juos.

Nusipirkite bonką *Ruffles* savo aptiekoje šiandie už 65c., arba prisiųskite 75c. pašto ženkleliais tiesiai į labaratoriją.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

DOVANAI KENČIANTIEMS NUO REUMATIZMO.

Mes turime naują budą reumatizmo gydymui, kurį prisiųsime į namus kiekvieno šio laikraščio skaitytojo, kuris tik parašys mum. Jei kenčiate skausmą sanariuose ir raumenyse, ar jei jie sustingę, ar silpni, ar jei kenčia su kiekviena oro permaina, štai jusų proga pabandyt naują, lengvą, pigų budą, kuris jau suteikė pagelbą šimtams. Nepaisant, ar jau įsisenėjus liga, ar kentėjai vienus metus, ar dešimts, ar bandėt visokias gyduoles be pasekmių, visvien mes kviečiam parašyt mum, ir mes prisiųsime šį lengvą budą, dovanai pamėginimui.

DOVANAI—MUSŲ IŠLAIDOMIS!

Mes nereikalaujam nė cento iš anksto, tik jusų vardą ir antrašą. Mes tuoj atsiųsime Budą bandymui, musų iškaščiais, vartojimui ir bandymui. Šimtai rado pagelbą šiame naujame, lengvame naminiame Bude. Nepraleiskite šio siųlymo, jei kenčiat nuo reumatizmo.

Pleasant Method Co.,
X. 2, 3624 N. Ashland Ave., CHICAGO, ILL.

AR KELIAUSI Į LIETUVĄ ŠĮ RUDENĮ?

Jeigu žadi keliaut į Lietuvą, pirk laivakortę musų agenturoje. Mes pagelbėsime visuose jusų reikaluose kuonogeriausiai. Išleisime ant geriausio laivo, kelionė jums bus kaip maloni vakacija, nes mes jums prižiurėsime ir visas rodas suteiksime kuogeriausia.

JEI SIŲSITE KAM LAIVAKORTĘ, SIŲSKIT PER MUSŲ AGENTURĄ

Niekas geriau nepasirupins jusų pasažierais, atkeliaujančiais iš Lietuvos, kaip mes. Musų atstovas Kaune kaip geriau darbuojasi, kad pasažierams patarnaut, gavime pasportų ir vizų. Dabar tik su geru prižiurėjimu iš Lietuvos galima atvažiuot. Todel nepamirškite siųsdami laivakortes kreiptis pas mus.

PINIGŲ SIUNTIMAS

Jumis visada geriausiais apsimokės, jeigu siųsite per musų agenturą, mes siunčiame saugiai ir pinigų kursas beeidamas kelionėje nenupuls, nes siunčiame doleriais.

DAROM VISOKIUS DOKUMENTUS

Jeigu nori pavest savo žemę Lietuvoje arba savo dalį kam kitam, kad prižiurėtų arba išnuomuotų, kreipkis pas mus, mes padarysime reikalingus dokumentus. Jeigu turi žemės Lietuvoje, ir nežadi grįšt, nelaikyk be jokios priežiuros, parduok! Mes surasime jumis pirkiką, nes Lietuvoje yra daug žmonių žemės reikalaujančių. Kreipkitės pas mus.

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury St., Worcester, Mass.

Tel. Park 2470
BEN. MENDELSOHN
Advokatas.
ir registruotas notaras Lietuvos atstovybei. Atlieku visus legališkus darbus kaip Amerike, taip Europoj
390 Main st. Room 931-932
Worcester, Mass.

NAUJAS LIETUVIS GRABORIUS
Juozas J. Dirsa
Geriausiai patarnaujų už pigiausią prekę. Jei mirtis patiktų jųs draugą ar giminę, kreipkitės prie manęs.
Nuo rugpiučio 1, J. DIRSA perkrausto ofisą į naują vietą, po numeriu:—
13 ELLSWORTH STR.
Tel. Cedar 4953.

Pilietinio karo veteranas ir pati buvo blogos sveikatos.

Dabar jie sako jiems labai pagelbėjęs paprastas vaistas.

"Mes žemiau pasirašiusieji, vartojome Nuga-Tone'ą ir jis mums labai pagelbėjo nuo inkstų kliutie:, nervuotumo, vidurių užkietėjimo, skrandžio negalės, vidurių iškėlimo del nevirškinimo, ir sustiprino ir pataisė širdies veikimą. Jis sutaiso žmogaus kuną apskritai. Męs iš širdies galime patarti jį tiems, kurie serga augščiaus minėtomis ligomis. Aš pats esu 80 metų, o mano pati 76. P. S. Groesbeck ir pati, Shell City, Mo." Nuga-Tone padaro stebuklus tukstančiuose panašių atsitikimų. Jokis kitas vaistas negali jam prilygti. Pamėgink jį pats ir įsitikink. Vienam pilnam mėn. gydytis tik $1.00. Nuga-Tone'ą pardavinėja visi geresnieji aptiekininkai pozitingai garantuodami, kad suteiks pilną patenkinimą arba pinigais bus sugražinti (garantijų rasi prie kiekvienos bonkelės), arba pasiųs tiesiog apmokėtu paštu National Laboratory, 1038 So. Wabash Ave., Chicago, pasiuntus jiems $1.00.

VIETOS ŽINIOS.

Pėtnyčioj šventa. Ateinančioj pėtnyčioje, Spalio 12 dieną švenčiama Koliumbo diena. Mokyklos ir visos įstaigos tą dieną bus uždarytos. Vakare Lietuvių salėje prie Endicott gatvės, ponas Paltanavičia, "Amerikos Lietuvio" leidėjas rodys krutančius paveikslus, kuriuos jis nuėmė Lietuvoje praėjusioje vasaroje, laike savo vakacijos. Kiekvienas iš vietinių lietuvių ir artimesnių kolionijų, privalo pamatyt.

Atsidarė knygynas. Viešasis knygynas, palaikomas SLA. 57 kuopos pastangomis, ten pat prie Lietuvių salės, kuris per vasarą buvo uždarytas, nuo praėjusios nedėlios atsidarė. Adaras jis yra kas vakaras. Visi, kurie nuobodauja vakarais, privalo nuėję į knygyną pasiskaityt lietuviškų knygų ir laikraščių, o kam prieinama, gali pasiskaityt ir angliškų, nes knygyne yra nemažai.

Numirė. Mikas Žiurinskas numirė 28 Rugsėjo, palikdamas pačią ir penkias mergaites. Laidotuvės atsibuvo iš lietuvių katalikų bažnyčios, pirmą dieną šio mėnesio. Antras mirė P. Mikutaitis, 29 Rugsėjo, palikdamas žmoną ir šešis vaikus, kurių du jau suaugę. Laidotuvės atsibuvo po iškilmingų mišių lietuvių bažnyčioj, šv. Jono kapuose.

Laukta, ir nesulaukta. Orlaivis RZ-1, zepelino tipo, kuris pasiryžo lėkt prie žemgalio iš Lakehurst, N. J. praėjusioj subatoj turėjo atlėkt į Worcesterį, kad pasyrodyt 6000 pėdų augštumoj. Daugelis jo pasirodymo čia laukė, bet nesulaukė, nes orlaivis ne atlėkė. Sakoma, kad atmainė planus ir tokiu budu Naujoj Anglijoj jis nusprendęs nepasirodyt.

"Apiprosijo" policistą. Kada trįs policistai su detektivu nuėję į Marės Kristapavičiaus namus padarė kratą, rado tris gorčius ir kelias bonkas degtinės. Paėmus ją nešt į vežimą, Kristapavičienė paleido tuščia bonka, kad sudaužius įdus ir išliejus degtinę. Sumušta tik vieną bonką, kada policistas Richfoard kreipėsi prie jos, kad suvaldžius, ji pasigriebusi prosą, pusėtinai jį "apiprosijo". Policija užtai nusitempė ją į savo kardoną.

Worcesterio lietuvių darbininkų vaikų dr-lės Žiburėlio mokykla atsidaro su Spalio (October) 12 d., 1923, 7:30 val. vakare, Lietuvių svetainėje, 29 Endicott str.

Į šią mokyklėlę yra kviečiami visi lietuvių darbininkų vaikučiai, beskirtumo pažvalgų. Taipgi yra prašoma tėvai, motinos—auklėtojai, kad eitų sykiu su savo kudikiais, nors pirmu kartu, tai yra, prirašant kudikį. Mokyklos knygos ir piešiukai yra teikiama dykai. Jokių mokesčių nėra Žiburėlio mokiniams.

Žiburėlio užduotis yra lavint kudikius dailoje, lošime, ir mokyt lietuvių kalbos bei rašybos. Dailos srityje mokytojauja M. Meškienė, o gramatikos mokytojai taippat geri. Kviečia Ž. sekret.

J. V. Mikelaitis.

Gyventojų ultimatumas. Kaip jau pirmiau minėjome, Quinsigamond gyventojai užprotestavo prieš rengiamus žydų kapus prie Greenwood gatvės. Visas dalykas atsidurė sveikatos biuro žinioje. Protestuotojai, nesitikėdami, kad biuras užgins kapus steigt, pasiuntė ultimatumą, kad jei biuras leis kapus steigt, tai jie apeliuos į valstijos legislaturą.

Suėmė "prohibicionistus". Prohibicijos agentai, su federališku varantu areštavo tris vyriškius, kurie apsimetę prohibicijos agentais, eidami per namus Millbury miestelyje, neva darydami kratas jieškant degtinės, pasimdavo viską, ką rado sau tinkančiu. Areštuotais yra visi trįs worcesteriečiai: J. Eennesey, gyv. prie Keese gatvės; A. Godin, gyv. prie Waverly gatvės ir T. Shine, gyv. prie Dorchester gatvės. Visi trįs palikta iki teismui po $1500 užstatu.

Neima kandidaturos. Dabartinis majoras Petras Sullivan, kuris tarnystoje išbuvo jau kelis terminus, ikišiol neima kandidaturos popieras, ir niekam nesako, ar jis kandiduos, ar ne. Iš demokratų partijos popieras išsiėmė Barnett Wiseman ir skleidžia jau savo agitacijos apskelbimus. Sullivan, kaip jau žinoma, vis laukia gubernatoriaus vietos, bet vargiai jis kada nors bus išrinktas, jau vien todėl, kad yra katalikas, o tokiems atsiekt augštesnes vietas ikišiol dar nebuvo galima.

Gaus atlyginimą. Po 17 dienų nagrinėjimo bylos, kurią teismui įteikė Salvatore Deliseo iš Leonminster, prieš Worcester Consalidated Railway gatvekarių kompaniją, teismas išdavė sprendimą, pripažįstant kompanijos atlyginimą $19,-422. Skundėjas buvo užgautas gatvekario, kuris jį parmušdamas į bruką, perskėlė jam galvą.

Daugybė skundų ant miesto. Miesto taryba turi 154 skundus, reikalaujančius atlyginimo už įvairius nuostolius, paneštus dėl gatvių suirimo. 50 skundų yra už sulaužymą automobilių, kiti už susidraskymus, už paėmimą mokesčių, kad gatvės butų laistomos, kuomet gatvės ne laistyta. O kad šalitakių plytos iširę, visur pilna duobių ir lengva tamsyje kojas išsisukt, dar niekas nesiskundžia.

Tėvas skundžia sunų. Maurice Chase patraukė teisman savo sunų Liudviką, reikalaudamas teismo iš jo turto išjieškot $6000, kuriuos jis jam paskolino keturių mėnesiui terminui, o tam praėjus, pinigai negražinama. Ha! Blogai, kad jau net tėvas su sunum negali be teismo susitaikyt.

Sunaudojo nuodus vieton vaistų. Etta Blair, gyvenanti prie Parker gatvės, nakčia nubudus nuėjo toilėtan pasiimt vaistų, kurie daktaro buvo prisakyta naudot, bet tamsyje, vieton vaistų, išgėrė iš kitos bonkutės kreolino nuodų, kuriais išsidegino gerklę ir nusigadino lupas. Išgabenta ji ligonbutin.

—o—

Draugijų reikalai.

SLA. 57 kuopos prakalbos. Susivienijimo Lietuvių Amerikoj 57 kuopa rengia prakalbas, kurios atsibus Spalio 21 dienoj, Lietuvių salėje No. 29 prie Endicott gatvės. Kalbėtojum bus neseniai iš Lietuvos grįžęs advokatas Bagočius. Tad, kurie geidžiate išgirst daug aiškių dalykų apie Lietuvą, teikitės visi ateit ir pasiklausyt. Ikišiol męs klausėmėsi Lietuvos šmeižimų ir peikimų. Bet praėjo tie laikai ir žmonės pradėjo jau šaltai žiurėt į dalykus ir pasakot tiesą, tik taip kaip yra. Advokatas Bagočius priklauso šaltai žiurinčiųjų kategorijai, tad jis ir papasakos teisybę.

SLA. 57 kp. pirmininkas,
P. A. Dėdynas.

.L U. P. Kliubo nariams: Nepamirškite šios progos. Ketverge ir subatoj, vakarais bus šokiai, vasarnamyj "Bungalow". Bet nedėlioj po pietų ir vakare Spalio 14 d. bus didžiausių pramogų. Lietuvių benas po vadovyste J. Bliudžiaus grajis visą popietį. Tad nepamirškite atsivešt savo šeimynas. Įsitėmykite 14 Spalio ant "Bungalow". **Kliubo koresp.**

ALTS. 16 kp. susirinkimas įvyks ateinančioje nedėlioje, 14 d. Spalio, Aušrelės kambaryje po No. 12½ prie Millbury gatvės. Ateikite visi, nes atstovai išduos raportą iš Apskričio suvažiavimo ir turėsime šiaip daug tarimų apie ateinančios žiemos sezono veikimą. Susirinkimas prasidės 11:00 valandą ryte.

A. Kriaučialis, pirm.

Spalio 7 d. įvyko Aušrelės sušauktas tėvų susirinkimas, kurių vaikai lankė mokyklą pereitais metais. Po pasikalbėjimui, sutverta vaikų dragijėlė po Aušrelės globa. Sutvertas komitetas iš šių ypatų: S. Melkunas, A. T. Jasaitis ir F. Meleika. Tas komitetas veiks kartu su Aušrelės komitetu. **Rep.**

Iš Aušrelės veikimo. Užnemunės žydas" bus perstatytas 25 Spalio Lietuvių svetainėje. Tikietai parsiduoda gerai. Kurie dar neturite tikietų, tai galite iš kalno įsigyt pas aušriečius. Horo repeticijos tuom tarpu bus seredomis. **Rep.**

L. U. P. Kliubo speciališkas susirinkimas įvyks 15 d. Spalio savo kambariuose, dėlei konstitucijos pertaisų priėmimo. Tad narįai skaitlingai susirinkite.

J. Endzelis, sekret.

Pranešimas. Spalio 12 d. 7 val. vakare Aušrelės kambariuose 12½ Millbury St. vaikų mokyklos vakarėlis. Tad visi, kurie norite lankyt mokyklą turite ateit į minėtą vakarėlį. **Komitetas.**

Angliai pabrango. Kol kas angliai jau pabrango iki $17 už toną, be sunešimo. Vienok tikimasi, kad to ne užteks, ir nupuolus sniegui, antracito tonas gali pašokt iki dvidešimts doliarių, kadangi organizuoti lupikai paprastai žiemai prisiartinus kuro kainas pakelia augštai.

KJLA IŠGYDOMA

Su Stuarto Plapao Paduškaitė. Jus galite mest šalin visus diržus, kadangi Plapao paduškaitė yra vien tam padaryta, kad jus išgydyt nuo kjlos. Ji yra taip padaryta, kad kartą pridėta nenuslenka ir tuo budu geresnė negu diržas. Jokių diržų ar sprendžinų neturi. Minkšta, lengva nešiojimui. Pigi. Jokio nesmagumo darbe neturėsi. Gauta aukso medalius. Mes prisiųsime, ką sakome, atsiųsime jumis išmėginimui visai DYKAI.

Plapao Laboratories,
3059—Stuart Bldg., St. Louis, Mo.

PARSIDUODA

PARSIDUODA lova su patalais, palodėms; kuknės stalas ir kedės; ir bačka dėl kopustų. Savininką galima rast kasdien popiet.

P. BOSAITIENĖ,
300 Harding St., Worcester, Mass.
(Ant viršutinio gyvenimo)

Naujiena Vietiniams!

Šiuomi pranešam visiems Worcesterio Lietuviams ir Lietuvaitėms, kad mes atidarėm naują, puikų "FRUIT STORE" po No. 31 MILLBURY ST., kur galima gaut visokių Kalifornijos fruktų, šakoladų, "kendžių" (saldainių), šaltos košės (ice cream), kvepiančių cigarų ir cigaretų. Taigi kviečiame kiekvieną atsilankyt pas mus, o mes užtikrinam, kad busit patenkinti.

Su pagarba,
J. P. Kuzborskis ir
F. Gerbutavičius.

ANT RANDOS.

IŠSIRANDAVOJA krautuvė ir tenementas keturių kambarių, su visais įtaisimais. Randąsi lietuvių apgyventoje vietoje. Tai jei kas norėtų užsidėt biznį, yra patogi vieta, taipgi vieta gyvenimui. Atsišaukite tuojaus.

MR. FORMAN,
79 Penn. Ave., Worcester, Mass.
Tel. Cedar 7638—J.

ANT RANDOS grąžus ruimas su elektros šviesa, tinkamas jaunai porai, dviem draugam, arba pavieniui. Norinti, kreipkitės pas

G. P., 49 Mendon St.,
Worcester, Mass.

ANT parandavojimo 2 kambariu pavieniems arba vedusiems. Adresas:
P. G.
49 Mendon St., Worcester, Mass.
(40—41)

PARSIDUODA.

PARSIDUODA 100 akrų farma, 45 akrai dirbamos, reštas miškas 700 kordų, 2 mašinos malkom pjaut, 6 karvės, 2 telyčios, bulius, 2 kiaulės, 2 arkliu, 150 vištų, ančių, žąsų, ir tt. 8 kambarių namas ir banė pilna šieno. Kaina $4,800, mažas įmokėjimas.

EVA ANDRIJAUSKAS,
Bradford Hill, Plainfield, Conn.
(40—41)

PIRMOS KLESOS RESTAURACIJA

Patogiausia vięta lietuviams užeit valgyt musų restauracijoje. Lietuvių mylimiausi valgiai ir skanskoniai gaunami tik pas mus. Tad, kurie norite pavalgyt skanaus valgio ir už prieinamą kainą, ateikite pas mus.

U. S. LUNCH

129 Mechanic St. Worcesteryje.
(40—43)

DR. TESSMER,
Dentistas.
306 Main St., Worcesteryje.
virš Iver Johnson krautuvės
OFISO VALANDOS:
nuo 9 iki 6, o ketvergais iki 8 valandai vakare. Nedėliomis nuo 11 iki 12 valandai.
Tel. Park 3310

Ar kenčiate nuo vidurių nesmagumų ir nevirškinimo?

Žmonės tankiai mano, kad jie turi širdies liga arba appendicitis, iš priežasties skausmo, kuris ištikro paeina nuo geso viduriuose. Eikite pas savo aptiekorių ir nusipirkite Pepsinic Seltzer, jeigu norit pasveikt.

PEPSINIC SELTZER

yra vienintėlė gydomoj, kuri palengvina nerviškumą, vidurių nesmagumus, ir nuskaitina vėmima laike nėštumo. Neturi jokių vaistų kenksmingų širdžiai. Galite gaut bile aptiekoj.

Pepsinic Seltzer Co.,

Worcesterio
PENKIŲ CENTŲ BANKĄ,
316 Main Street

Turtas — $22,500,000

Įdėjimai eina ant interesto pirmą biznio dieną kiekvieno mėnesio.

BANKOS VALANDOS:
Kasdien nuo 9 ryte iki 8 popiet.
Subatomis nuo 9 ryte iki 1 val. popiet.
Subatos vakarais vien tik dėl pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 val. vakaro.

PRANEŠIMAS!

A. + A.

Mirė. Pranešama giminėms, jog rugsėjo 18 d., 1923 pasimirė mano brolis Juozapas Bilevičius, palikdamas moterę su 2 vaikeliais dideliame nuliudime. Jis paėjo iš Trakų apskr., Nedzingės par., Kučekenų kaimo. Kas norit atsišaukt, rašykit šiuom antrašu:

Marijona (Bilevičiutė) Krušniauskienė, BOX 60, Moundsville, W. Va.

ATYDA VIETINIAMS

TURIME aprupintą kambarį del vieno ar dviejų vyrų, kas dirbate Greendale paranki vieta.

3 FRANCIS STREET,
WORCESTER, MASS.

Turim mašinas išgręžimui grindų mazgočių. Visokių didžių.

Sadick Hardware & Paint Co.,
66 MILLBURY ST.,
Worcester, Mass.

LAIKAS PRISIRUOŠT ŽIEMAI !!

Parėjo naujų sampelų audeklo dėl žieminių overkočių ir siutų. Ateikite pasirinkt jų SUBATOJE nuo 4-tos iki 6-tos val. vakare.

Vincas Intas & Son
15 Millbury st., Worcester, Mass.

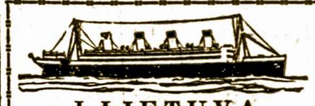

Į LIETUVĄ

Pirkite laivakortes jusų giminėms Lietuvoje. Kompanijos raštinė Kaune, kuogeriausia prižiurėt visus keleivius.

WHITE STAR LINE
N.Y.—Cherbourg — Southampton.
Išplaukimai kas šeštadienį. Milžinai laivai Majestic, Olympic, Homeric. Greiti perkėlimai į Baltijos uostus.

AMERICAN LINE / WHITE STAR LINE Joint Service
Plymouth — Southampton — Cherbourg — Hamburg.
Reguliariški išplaukimai. Puikus, dideli, greiti laivai. Greiti perkėlimai į Baltijos uostus.

RED STAR LINE
N. Y.—Plymouth — Cherbourg — Antwerp.
Tankus išplaukimai. Mėgiamas kelias. Nauji laivai Belgenland, Lapland ir Zeeland.

Visos uždarytos, privatiškos kajutos. Geras valgis ir visi patarnavimai. Kreipkitės prie vietinių agentų, ar į

Passenger Department,
84 State St., Boston, Mass.

Nuvyk skausmą šalin! Raišas petys, meškliungiškas traukymas muskulų, išnarytas sąnarys—visuomet yra draugais didelio Skausmo. Tačiau patrynus truputį

PAIN-EXPELLERIU

ant skaudamos vietos skausmas bus greitai pašalintas. Pain-Expelleris ir skausmas yra mirtini priešai. Nusipirkite jo bonką šiandien pas savo aptiekorių—kaina tik 35 ir 70c. Persitikrinkite, kad butų ant pakelio musų lakaro vaisbaženklis. Neimkit pamėgzdžiojimų.

TRADE MARK

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 South 4th St.
Brooklyn, N. Y.

APTIEKA

Vienintėlė Lietuvio Vaistinyčia.

Visų daktarų Amerikos ir Europos Receptus sutaisome su didžiausia atyda; vaistus ir chemikalus vartojam pirmos rųšies.

Budamas 6-šius mėnesius Lietuvoje, parinkau ir pargabenau daug naudingų vaistų iš Lietuvos ir kitų šalių Europos. Pas mus galima gaut gyduolių nuo visokių ligų.

Norėdami sučėdyt pinigus ir sveikatą, visados kreipkitės į musų aptieką; kuriems nėra galima per tolumą ateit, tai rašykite, o mes prisiųsime reikalingus vaistus per ekspresą.

A. Budrevičius,
Previzorius.
122 Millbury st., Worcester, Mass.

Anthony Oswald Shallna,
Lietuvis advokatas,
366 BROADWAY, ROOM 2,
Telephone, So. Boston 8570
SO. BOSTON, MASS.

J. L. Pašakarnis
Lietuvis optometristas ir akinių pritaikintojas.
447 BROADWAY,
So. Boston, Mass.

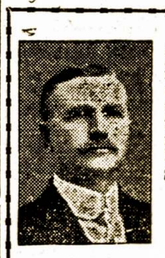

Kuomet skauda jums galvą arba negalite matyt skaityt ar dirbt, ateikite pas mus ir mes pritaikysime jumis akinius, kurie jumis pagelbės.

Pope Optical Co.,
397 Main St., Worcester, Mass.
(Viršui Moulton's krautuvės)

Suite 71. Tel. Park 7636.
Dr. Ruth F. Bernot,
Lietuvė Dentistė.
Central Exchange Bldg.
311 Main St., Worcesteryj.

Antanas J. Milleris,
Lietuvis Advokatas,
406 Slater Bldg., Worcester, Mass.

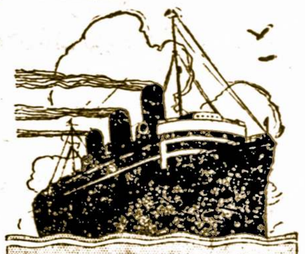

NEW YORK HAMBURG

UNITED AMERICAN LINES
(HARRIMAN LINE)
JOINT SERVICE WITH
HAMBURG AMERICAN LINE
Trumpiausis kelias į visas dalis
LIETUVOS
Išplaukimai kas savaitę nuo Pier 86, north River, prie 46 st., New Yorke, geriausiais laivais:
"Resolute," "Reliance," "Albert Ballin," "Deutschland."
su I, II, ir III kliasos pasažierais, ir laivai: "Mount Clay," Cleveland, Hansa, Thuringia, ir Westphalia, su II ir III kliasa. Mandagus, geras patarnavimas, puikus valgis, malonios aplinkybės.
United American Lines,
Julius Rottenberg, Inc.,
260 Hanover st. Boston, Mass.
ar kiti įgalioti agentai.

HOLLAND AMERICA LINE
Geriausis, tiesiausis susisiekimas su Lietuva vandeniu. Laivai perkelia pasažierus iš Rotterdamo tiesiai į Pilavą. Laivai išplaukia iš New Yorko:
RYNDAM
Spalio 13-tą.
NEW AMSTERDAM
Spalio 20-tą.
VEENDAM
Spalio 27-tą.
ROTTERDAM
Lapkričio 3-čią.
Musų laivai turi geriausias vietas dėl trečios kliasos pasažierų. Del užsakymų kreipkitės prie vietinų agentų, ar į
HOLLAND AMERICAN LINE,
89 State St., Boston, Mass.

CUNARD
Ar manot atsiimt gimines į Ameriką?
2629 Lietuviai atvažiuos į čia šį metą.
Leisk musų raštinei Kaune pagelbėt Jusų giminėms išgaut pasportus ir vizas ir tinkamai juos prirengt į kelionę.
Nereikia laukt del vietos, turintiems Cunard linijos laivakortes. Cunard laivas išplaukia iš Europos kas kelintą dieną. Cunard laivakortės yra geros kelionei ant AQUITANIA, BERENGARIA ir MAURETANIA, greičiausia jurių kelionė tarp Lietuvos ir Amerikos.
Del smulkesnių informacijų, malonėkite susižinot su musų vietiniu agentu arba musų raštinėje.
CUNARD LINE,
126 State St.,
BOSTON,
Mass.

"111" CIGARETAI!

10¢
JIE YRA GERI!

"AMERIKOS LIETUVIO" KNYGYNE GAUNAMA ĮVAIRIŲ KNYGŲ.

PRANAS LEVERIS,
Dailydė-staliorius.
Užima kontraktus ant budavojimo ir taisymo namų. Taipgi taiso ir dailina namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti dailydės, malonėkite kreiptis pas mane, po numeriu—
15 Millbury Street,
Tel. Park 8177, Worcesteryj.